

НЕ ЗАБИВАЙТЕ МІЖ НАМИ КЛИН!

Усе це — як і за радянської доби, — на замовлення трудящих, вірніше, — ображених ветеранів, — «В рамках акції «Пишаємось великою перемогою». Бо, як бачимо, до ветеранів у нас дуже дослухаються: забажали вони безкоштовні зубні протези — нате, захотілося підвищеної пенсії — будь ласка, ось вам і безкоштовні ліки, і все, що душі заманеться. А тепер обурилися ветерани, що у Тернополі їхнім побратимам не дозволяли покласти до пам'ятника квіти, і їм на догоду зчинили бучу на всю країну.

Ви вірите, що насправді все так і було, бо в Житомирі ж заявляли про це, що і транс-

лювалося на всю країну? Букавально в минулому номері я писала, що не хотілося б, аби ветерани Великої Вітчизняної війни стали жертвами різноманітних маніпуляцій. Та де там! Добре, що не довелося їм крокувати разом зі школярами і студентами (а в антифашистському марші взяли участь учні всіх сімферопольських шкіл з 8 до 11 класів), котрих в організованому порядку вели на «щеплення» проти фашизму. Йшли на чолі з класними керівниками, серед яких теж майже чверть — пенсіонери, котрі так люблять дітей, що не можуть без них жити і навіть в старості дозволити собі трохи

розслабитися. Але це — «на камери», насправді ж вони не можуть жити на свої жалюгідні пенсії і тремтять перед директорським гнівом і втратою роботи. Втім, тремтять не тільки вони. В двадцятитисячному (за офіційними оцінками) натовпі я зустріла з десяток своїх знайомих, і всі вони називали цей захід «добровільно-примусовим», тож намагалися триматися на виду у начальства.

Інша справа — делегації, що приїхали з усіх 14 районних міст Криму, — в Судак чи Красноперекопськ тишком не дременеш. І хоч, за спогадами мого покоління, подібне спостерігалось і в Радянському Союзі, та особисто я жодного разу не була на таких примусових заходах: і коли навчалася в школі, і студенткою-москвичкою, і працюючи на «ідеологічній ниві» у видавництві, а за нинішніх умов на площу змушені були з'явитися навіть інваліди на візках. З болем у серці спостерігала потім, як візок з дівчиною долав бордюри — її помічник розвертав його то туди, то іншим боком, бо на одному «щепленні» довго не протримаєшся — треба було якось повертатися додому. Помахати прапором Партії регіонів «довірили» і людям з ДЦП — аби не ускладнили свій фізичний стан ще й небезпечним «вірусом», який несподівано став першочерговою проблемою для країни.

(Продовження на 4-й стор.)

СЬОГОДНІ — ДЕНЬ СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ І КУЛЬТУРИ

«ЩОБ НАШЕ СЛОВО НЕ ВМИРАЛО...»

Спочатку, як відомо, було слово. Усе слово, за допомогою якого люди спілкувалися між собою, передавали від покоління до покоління казки, легенди, пісні. І хтозна, чи усе те багатство дійшло б до нас із глибини століть, чи змогли б ми нині насолоджуватися чарами тієї неперебутньої усної народної творчості, якби наші далекі пращури не навчилися все те записувати буквами спочатку на бересті, а згодом і на папері.

В історії є чимало прикладів, коли цілі народи не вміли записувати на папір мовлене ними. А вже пам'ятаємо стародавніх скіфів, котрі населяли наші ж такі південні краї, які вміли виготовляти чудесні прикраси із золота, але, на жаль, вони не залишили нам у спадок жодної писемної пам'ятки. І ми нічого не можемо прочитати про те, як жили, що робили на своїй землі ці люди, які їхні уподобання, яких пісень вони співали, як захищали свою землю. У цього народу не було своєї писемності, не збереглася його мова. А без мови — нема народу, обривається його життєва нить.

І як же ми, нині суціль, завдячуємо батькам нашої слов'янської писемності — двом святым рівноапостольним просвітителю братам Кирилу та Мефодію, котрі в IX столітті

створили слов'янську азбуку, за допомогою якої стало можливим писати книги, літописи, а отже, й творити нашу історію і культуру, передавати письмово свої думки, мрії, сподівання. Біля першоджерел української, як і російської, білоруської, болгарської й сербської писемності, що нею користуємося усі ми й зараз, враховуючи три великі алфавітно-орфографічні реформи — Петровську (1708-1710), Академії наук (1735 і 1785) та радянську (1917-1918), — стояли оці два просвітителі — Кирило і Мефодій. Тож і не дивно, що іменами їх було названо Кирило-Мефодіївське товариство, утворене в грудні 1845 — січні 1846 р. в Києві, серед програмних положень котрого було й проведення широкої просвітницької роботи — заснування шкіл з рідною мовою навчання, видання книжок і посібників для простого народу. Учасники цього товариства, серед яких були Микола Костомаров, Пантелеймон Куліш, Тарас Шевченко, мріяли про ті часи, коли «відкриється широке поприще для нашої словесності, коли мова збагатиться до такого рівня, що не тільки вітчизняна й світова історія, але й точні науки викладатимуться українською мовою».

Великий наш національний геній Тарас Шевченко підніс українське

слово до висот світових, широко опікувався його майбутнім: «Щоб наша правда не пропала, щоб наше слово не вмирало». Його книга «Кобзар» стала для багатьох букварем — книгою, за якою вчилися і вчаться понині читати, любити свою землю, свій народ. Мова Шевченкових творів — то жива мова нашого народу — джерельно чиста, життєдайна, сонячна. «На весь «Кобзар», як влучно підмітив наш великий сучасник, продовжувач славних Шевченкових традицій Олесь Гончар, — ви не знайдете жодного вульгаризму, брутального слова, жодного рядка, що його ви не могли б прочитати в присутності матері, дітей чи подарувати цей твір своїй цнотливій нареченій».

Краса нашої мови, її милозвучність, писемність, її лексичне багатство гідно поціновані найвидатнішими лінгвістами світу, українська книга, пісня знані і шановані серед багатьох людей землі. І як же прикро, коли самі українці так не дбали і байдуже ставляться до своєї мови: замість розширення лексичного діапазону у повсякденному вжитку звужують його до обмежених словесних стереотипів, заялужених штамів, користуються убогим суржилом і жаргонізмами. А щонайгірше — зовсім забувають або зрікаються материнської мови.

Так і хочеться гукнути: люди добрі, доля рідної мови залежить від вас самих. Любіть її, бережіть, плачайте. Не будьте безрідними Іванами, шануйтеся в своїй рідній вітчизні, то й вітчизна буде вам завжди рідною матір'ю, а не мачухою. Нині серед політиків та депутатів різних рівнів точиться чимало роз-

мов, щоб і українська, і російська мови були в Україні державними. Переконали, що в єдиній українській державі має бути й одна-єдина державна мова — українська. Так само, як і в інших країнах, — в Росії — російська, в Польщі — польська, в Англії — англійська, у Франції — французька і т. д. Часто можна почути: а он Швейцарія має аж три державні мови... Так, кажуть, має. Але ж і вимагається державними законами обов'язково знати усі ті три державні мови...

Коли вже хочеться мати і в Україні дві державні мови, то мають бути й закони про обов'язкове вивчення цих двох державних мов, без знання яких жоден чиновник не мав би права працювати на державній посаді. Так само й учні шкіл та студенти вишів мали б за обов'язок вивчати ці дві мови, обов'язково складати з них екзамен. А особливо Криму — то тут, мабуть, слід було б мати три державні мови — українську, російську та кримськотатарську. І так само обов'язково їх усі три вивчати і вільно ними володіти, бо який же то буде державний службовець, якщо він не знатиме державної мови?

(Продовження на 6-й стор.)

КРИМСЬКА СВИТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України,
Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка,
трудоий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця»

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Просвіта"
"БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ"

Головний редактор
Віктор КАЧУЛА

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України
Ресстраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11.2006 р.
Індекс: 90269

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.
Матеріали для друку приймаються в електронному вигляді. Редакція залишає за собою право скорочувати публікації і редагувати мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (067) 650-14-22
(050) 957-84-40

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й пов., к. 13 - 14
e-mail: kr_svit@meta.ua
http://svitlytsia.crimea.ua
Друкарня: ТОВ «ВПК «Експрес-Поліграф» вул. Фрунзе, 47-б м. Київ, 04080
Тираж — 2000

ВИДАВЕЦЬ -
ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»
Генеральний директор Олександр БІЛАШ
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-65
Р/р 37128003000584 в УДКСУ у м. Києві МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: vidavnictvo@gmail.com

«ЩО В НАС ЗА КОНЦЕРТ ТАКИЙ?..»

Прем'єр-міністр України Микола Азаров у середу на засіданні Кабінету Міністрів виступив з вимогою позбавити акредитації журналістів, які на початку його вступного слова взяли участь у мовчазній акції на підтримку колег, побитих 18 травня у Києві.

Як передає кореспондент УНІАН, в акції взяли участь близько 10 журналістів з різних ЗМІ. На початку виступу прем'єра кілька журналістів повернулися до нього спинами, на яких були прикріплені плакати з написом: «Сьогодні журналістка — завтра ваша донька, дружина, дитина. Дійте!».

На це М. Азаров заявив: «Що в нас за концерт такий? Я прошу не перетворювати засідання уряду... Якщо це журналісти, позбавте їх акредитації у Кабінеті Міністрів, запишіть їх по прізвищах і позбавте акредитації».

Після цього прем'єр запропонував учасникам акції вийти із зали засідань і «не заважати роботі уряду».

М. Азаров наголосив, що влада поважає роботу журналістів, але не дозволить перетворювати роботу Кабінету Міністрів на цирк.

Як повідомляв УНІАН, 18 травня у Києві відбувалися акція опозиції «Вставай, Україно!» та антифашистський марш, організований Партією регіонів. Під час акції опозиції сталися сутички між прихильниками партії «Свобода» та молодиками у спортивних костюмах.

Біля будівлі Головного управління МВС в Києві на вулиці Володимирській невідомі молодики спортивної статури побили журналістку «5 каналу» Ольгу Снісарчук і фотографа Владислава Содея. За словами В. Содея, він та О. Снісарчук знімали

побиття молодиками «свободівців». «На нас напали близько 10 чоловік у спортивних костюмах. Ми знімали, як вони били «свободівців», і їм це категорично не сподобалося», — розповів журналіст.

В. Содей зазначив, що міліція не втручалася в інцидент, хоча журналісти неодноразово просили правоохоронців захистити їх.

21 травня міністр внутрішніх справ України Віталій Зархарченко звітував перед парламентом про дії міліції під час мітингів 18 травня. У своєму виступі він сказав, що працівники міліції забезпечили охорону громадського порядку і закликав депутатів ухвалити закон про мирні зібрання.

Того ж дня було повідомлено про затримання підозрюваного в побитті журналістів «5 каналу» О. Снісарчук і газети «КоммерсантЪ» В. Содея під час масової акції в Києві 18 травня.

У СЕВАСТОПОЛІ ХОЧУТЬ ЗАБОРОНИТИ «СВОБОДУ»

Депутати Севастопольської міської ради вимагають заборонити діяльність «утруповань з націонал-фашистською ідеологією, таких, як партія «Свобода», а також законодавчо закріпити кримінальну відповідальність за розпалювання міжнародної ворожнечі.

Як передає кореспондент УНІАН, про це йдеться у тексті звернення Севастопольської міськради до Президента України, Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, затвердженому 21 травня на пленарному за-

сіданні сесії. За звернення проголосував 61 депутат (всього у міськраді 75 депутатів).

Як і учасники проведеного в Севастополі 16 травня антифашистського мітингу, депутати вимагають «рішучої протидії реальному прояву фашизму в державі, заборони розпалювання міжнародної ворожнечі, заборони діяльності угруповань з націонал-фашистською ідеологією, таких, як партія «Свобода».

Міськрада також просить «захистити інтереси всього багатонаціонального народу України і світлу пам'ять захисників нашої Батьківщини в роки Великої Вітчизняної війни».

(Детальніше про мітинг у Севастополі читайте на 5-й стор.)

КРИМСЬКІ ТАТАРИ ВИМАГАЮТЬ ВІДНОВЛЕННЯ СВОЇХ ПРАВ, НАЦІОНАЛЬНОЇ АУТОНОМІЇ ТА ВІДСТАВКИ МОГИЛЬОВА

За різними оцінками, від 25 до понад 30 тисяч осіб з усіх регіонів Криму взяли участь у жалобному мітингу до 69 річниці депортації кримських татар з півострова, скликаному Меджлісом кримськотатарського народу 18 травня на центральному майдані Сімферополя. Учасники мітингу вимагали від української влади відновлення прав кримськотатарського народу, потоптаних депортацією, національної автономії у складі України і відставки кримського прем'єра Анатолія Могильова.

Зранку у Сімферополь з різних боків увійшли 5 колон, які формувалися на околицях міста з жителів різних регіонів автономії. На початку заходу пройшла міжнародна акція «Хвилина скорботи і єдності», а також мусульманська молитва за тими, хто не повернувся з депортації.

Перед учасниками мітингу виступили лідери Меджлісу, народні депутати України від УДАРу і «Свободи», представники кримськотатарської діаспори з-за кордону і правозахисники. Зокрема, голова комітету Верховної Ради України з прав людини, член фракції УДАР Валерій Пацкан виступав кримськотатарською мовою.

Член фракції «Свободи», народний депутат України з Євпаторії Едуард Леонов викликав бурхливі аплодис-

менти і вигуки схвалення учасників мітингу своєю заявою, що домагається визнання кримських татар корінним народом України, Меджлісу — органом етнічного самоврядування і надання кримським татарам квот у представницькій та виконавчій владі.

На мітингу звучали вимоги негайної відставки голови кримського уряду Анатолія Могильова і відновлення кримськотатарської автономії у складі України. Зокрема, в ухваленій резолюції мовиться, що кримський прем'єр чинить дії, «спрямовані на розпалювання в кримському суспільстві міжнародної ворожнечі і політичного протистояння».

Учасники мітингу звернулися до Президента України, Верховної Ради і Кабінету

Міністрів України із закликом «дати згоду на проведення міжнародного форуму з відновлення прав кримськотатарського народу і прийняти тим самим допомогу міжнародного співтовариства в поверненні та облаштуванні кримських татар на своїй Батьківщині».

У резолюції також мовиться, що кримські татари залишаються «прихильниками чесного і відкритого діалогу з органами державної влади України, з усіма суспільно-політичними силами країни, міжнародними організаціями з усіх питань, пов'язаних з відновленням прав кримськотатарського народу, розвитком і майбутнім демократичної незалежної України, в якій будуть забезпечені невід'ємні права української нації, корінних народів і національних меншин».

Офіційних представників кримського уряду, а також членів президентської Ради представників кримськотатарського народу і проурядових політичних груп кримських татар на мітингу не було. Напередодні останні заявили, що не братимуть участі у жалобному мітингу, бо Меджліс надає йому політичного забарвлення.

Володимир ПРИТУЛА

КУЛЬТУРИ — ЗЕЛЕНУ ВУЛИЦЮ!

Голова Ради міністрів Криму Анатолій Могильов доручив у містах і районах автономії посилити роботу зі створення умов для доступу громадян до об'єктів культурного фонду, музеїв, історико-культурних заповідників. Про це голова виконавчої влади Криму заявив на засіданні Ради міністрів 21 травня.

«Це доручення Президента України. Глава держави доручив регіонам акцентувати увагу на розвитку культурної інфраструктури в цілому. Крим у цьому плані — унікальний регіон, який має велику кількість таких об'єктів. І ми повинні забезпечити максимальний доступ і сприятливі умови для того, щоб кримчани та гості Криму могли відвідувати ці місця», — звернувся до учасників засідання Анатолій Могильов.

Крім того, Глава держави доручив приділити пріоритетну увагу відродженню культурної інфраструктури на селі. «Ви знаєте, що в селі клуб або бібліотека найчастіше — єдиний центр культури. Я звертаюся до усіх керівників міст і районів, щоб ми всі подумали над тим, як ефективно розвивати ці центри культури. Саме духовний розвиток кримчан сприятиме й економічному розвитку в регіоні», — переконаний голова Ради міністрів Криму.

В зв'язку з цим Анатолій Могильов доручив провести низку заходів, у тому числі розглянути можливість проведення в регіонах автономії міжмузейних виставок, впровадження акцій з пільгових тарифів на відвідування. «Необхідно продумати, як зробити музеї максимально доступними для кримчан. У нас є музеї, в яких за певними програмами діти, кримчани отримують значні знижки на вхід або взагалі можуть безкоштовно відвідувати ті або інші об'єкти. Цей досвід необхідно широко використовувати», — резюмував голова Ради міністрів Криму.

Нагадаємо, в усіх кримських республіканських музейних установах діє акція «Зелений коридор», у рамках якої організовані групи учнів з вересня до травня у встановлені дні можуть безкоштовно відвідувати музеї і заповідники Криму. У ряді установ діють соціально спрямовані акції: наприклад, в Керченському заповіднику поза курортним сезоном проводять акцію «Експонат тижня» — кожен вівторок місяця відвідувачам надається знижка 50%, «Сімейна субота» (кожна субота — знижка 50%), «Музейні асамблеї» (щомісячно учні відвідують заповідник безкоштовно). У ряді інших установ також впроваджуються соціальні акції.

СТАНЕ ЗЛАТА ЗАСЛУЖЕНОЮ

Голова Ради міністрів Криму Анатолій Могильов ініціював присвоєння Златі Огневич звання заслуженого діяча мистецтв АРК. Про це голова виконавчої влади автономії заявив на прес-конференції 21 травня.

«Я хочу привітати всіх кримчан з третім місцем, яке посіла Злата Огневич на «Євробаченні». Я глибоко переконаний, що третє місце — це гідно. За останні роки Україна не досягала таких висот на цьому конкурсі, — сказав Анатолій Могильов. — Я вважаю, що треба ініціювати перед Верховною Радою Криму присвоєння Златі звання «Заслужений діяч мистецтв АРК», враховуючи, що вона — кримчанка».

(Більше про «Євробачення-2013» — на 16-й стор.)

ШЛЯХ ДО СЕРЦЯ ТУРИСТА ЛЕЖИТЬ... ЧЕРЕЗ КУХНЮ

У рамках II Міжнародної виставки туристичних маршрутів і екскурсійних програм «Нове обличчя древнього міста», яка пройшла 22-23 травня в Євпаторії, презентували гастрономічний туризм. Про це повідомила прес-служба Міністерства курортів і туризму АРК.

«Презентація гастрономічного туру та виставка національних блюд народів Криму пройшла в Євпаторії за участі ресторану німецької кухні «Людвігсбург», ресторану єврейської кухні «Йосккин кіт», кримськотатарського кафе «Джеваль», «Будинку вина», заводу шампанських вин «Новий Світ», агентства «АрМЕТНОТур», — розповів заступник міського голови Євпаторії Сергій Стрельбицький.

За його словами, просування гастрономічного турпродукту в Євпаторії пов'язане з тим, що інтерес відпочивальників до нього збільшується з кожним роком. У майбутньому, підкреслив С. Стрельбицький, розвиток кулінарного туризму стане важливою складовою успіху усієї туристичної галузі міста.

Тільки за останній рік в Євпаторії почали функціонувати декілька ресторанів національної кухні. «Це вносить своєрідний колорит в етнічну складову нашого міста і сприяє відродженню традицій багатонаціональних громад Євпаторії», — зазначив С. Стрельбицький.

КРИМ МАЄ ТАЛАНТ!

У фінал шоу-конкурсу «Україна має талант — 5» пройшов кримський школяр, учень 11-А класу Навчально-виховного комплексу «Таврійська школа-гімназія № 20» м. Сімферополя Дмитро Масюченко.

За словами педагогів і друзів, Дмитро — талановитий хлопчик, а головне — добра та чуйна людина. Він є автором і виконавцем власних пісень, наповнених духовним змістом, ідеями любові до близьких, до своєї Батьківщини. Міністр освіти і науки Автономної Республіки Крим Наталія Гончарова привітала сімферопольського випускника: «Щиро рада за Дмитра, від усієї душі вітаю його і бажаю удачі у фіналі конкурсу. Обов'язково вболіватиму за нього 25 травня, як, упевнена, й увесь Крим. Сподіваюся, наша підтримка допоможе йому перемогти».

ЗРАЗКОВІЙ ТЕАТРАЛЬНИЙ СТУДІЇ «СВИТАНОК» — 20 РОКІВ!
Творчий звіт студії відбудеться в актовій залі Кримського позашкільного навчального закладу «Центр дитячої та юнацької творчості» (пл. Куйбішева) 25 травня о 15.00. Вхід вільний.

НЕ ЗАБИВАЙТЕ МІЖ НАМИ КЛИН!

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.)

То хто ж це і як відкрит раптом скриньку Пандори — майже 70 років переможений фашизм нас якось не турбував, і ось тепер — стільки йому уваги? Хоча й до цього «фашистські последиші» (а це мешканці Західної України) мали своєрідний погляд на Велику Вітчизняну війну, яка, в силу їхньої історичної долі, і раніше не всіма сприймалася як Велика і як Вітчизняна, бо не вирішила болочкі для них питання, але ж їх за це відкрито не оголошували фашистами і не спрямовували проти них всенародну лють. Більш за те, просвітяни посилено працювали на активізацію контактів між жителями Сходу і Заходу, над «обміном» школярами, які жили в сім'ях і потім залишали в іншому регіоні друзів, іноді на довгі роки. А підприємці, навіть в Сімферополі, страйкували під гаслом «Схід і Захід — разом», підкреслюючи тим самим спільність проблем і те, що шлях до перемоги — в єдності українців. Та і партія «Свобода», народжена на Західній Україні, має більш як двадцятирічну історію і є найдавнішою в державі, і якщо навіть припустити, що сьогодні під орудою влади атака відбувається тільки на цю партію й не стосується народу, то чому це не сталося торік чи кілька років тому? І хіба можна звинувачувати партію і при цьому не ображати її виборців, які проголосували за тих, чію позицію поділяють?

Відповідь, здається, одна. Партія «Свобода» «мала необережність» стати парламентською, що не розчаровує своїх виборців, понад 95 відсотків яких готові підтвердити свій вибір і сьогодні. Отже, люди, котрі бачили при владі і комуністів, і регіоналів, і тих, хто донедавна належав до оранжєвих, не проти зробити ставку на ту політичну силу, яку ще не спостерігали в дії, попри те, що, можливо, не в усьому з нею згодні. Бо «свободівці» можуть і паркан знести біля Верховної Ради, і примусити говорити в парламенті державною мовою, твердо стоять на своїй позиції, не приховуючи думок за словоблуддям. Та і взагалі, вони — інші, вони люблять свій народ і свою державу і просто не можуть стати «тушками», бо якщо для переважної більшості головний стрижень — це гроші, то у них є ще й інша дуже важлива мотивація.

Ось і було розгорнуто в Україні масштабну пар-акцію, під час якої цю політичну силу й оголосили фашистською, за яку не те що голосувати, а навіть згадувати її не можна перед сном. Інакше країні загрожують Бухенвальд, Освенцим і взагалі зникнення з карти Європи.

За даними одного з політехнологів, стратегія цієї акції передбачала початково полякати людей фашизмом, нагадавши його злочиння в роки Другої світової війни, потім підвести до думки, що ВО «Свобода» нібито сповідує фашистську ідеологію, далі роздумачити, що спільники по опозиційній коаліції теж автоматично стають прибічниками фашизму, і в такий спосіб підвести до висновку, що, аби не згоріти в печач Дахау, у владу треба обирати «здорові» сили, які не мають з опозицією нічого спільного.

Я теж — за здорові сили, до якої б вони не належали партії, вільні від корупції і жадоби до наживи, совісні і чесні перед виборцями, інтересами яких й керуються в своїй діяльності, а ще — патріотичними почуттями та ширим бажанням добра своїй країні, і просто за здібних людей, здатних втілювати свої плани у життя. Є що доброго сказати мені і про уряд Миколи Азарова — це, наприклад, турбота про спорудження овочесховищ, що дозволило цілий рік варити дешевий борщ і значно знизило сезонну інфляцію. І це — не дрібниці для багатьох домогосподарок. Переконана, що існує безліч можливостей зайовувати симпатії співгромадян «малою кров'ю», не нацьковуючи їх на жителів інших регіонів, оголошуючи тих потенційними зло-

чинцями. Адже навіть чудовиська, такі, як маніяк Чикатило, за законом користуються презумпцією невинуватості, доки їхні злочини не будуть доведені судом. А ось наших західних співвітчизників звинувачено без суду і слідства, лише на основі того, що чийсь діди воювали у Повстанській армії, мріяли про Україну як свою окрему територію й нібито не втративши в боях жодної людини. І звинувачено не десь за «круглим столом» у політичній дискусії, коли можна у відповідь пояснити свою позицію, а огульно, по всій країні зібравши багатотисячні натовпи і давши їм в руки гасла такого стибу: «Оградим Україну от коричневої чуми!», «Кличко, Яценюк — пособники нефашистів із «Свободи!», «Смерть фашизму!», «Свобода» гальмує євроінтеграцію!», «ВО «Свобода» — это фашизм!», «ВО «Свобода» — угроза миру в Украине!».

А депутат міськвиконкому Сергій Лапенко вже готовий діяти на попередження: «Каленим железом будем выжигать фашизм на Украине!». Бо, на його думку, це «фашизм хочет расколоть Украину», хоча складається зовсім інше враження. Йому підпіває і комуніст Соломакін: «Будьте бдительны, крымчане, фашизм шагает по земле!». Адже батько цього комуніста три роки воював колись з бандерівцями, то чому б і сину не повоювати з їхніми синами, внуками, а краще — просто земляками! А ветеран війни Азат Григорян виголошує: «Нельзя допускать, чтобы к власти проходили Яценюк, Тягнибок и этот боксер». Згодом до цієї компанії потрапляють і Кравчук з Кучмою.

І це — після найурочистішого моменту, трагічного «Бухенвальдського набату», слів «Люди мира, на минуту встаньте!»... До речі, саме в цей момент «антифашисти», на-

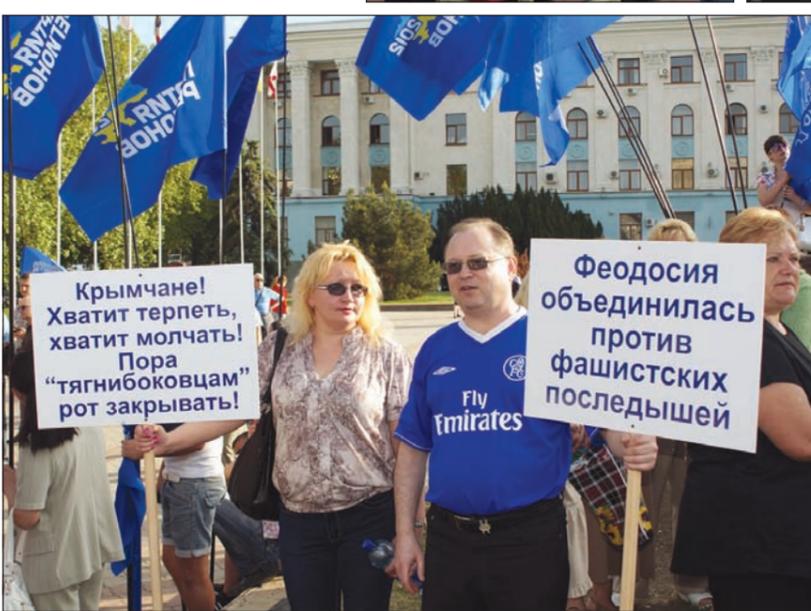
молодіжного уряду, якій, звичайно, найвидніше, що там діється на Західній Україні: «Как похози лозунги: «Вставай, Украина!» и «Вставай, Германия!» (До речі, «Вставай, страна огромная!» теж із тієї самої опери — авт.). Почему мы позволяем этому мерзкому нечеловеческому движению существовать!» — надирвалася вона чи то через свою недалекість, чи то розраховуючи якомога швидше одержати місце у справжньому «дорослому» уряді.

А ось промовці зрілого віку точно лукавили. Вони скаржилися, що українці називають російську мову «собачою», а росіяни та євреї — кацапами і жидами, і при цьому не згадували, як же ті й інші «величають» на кожному кроці українців, відмовляючи їхній мові взагалі в праві на існування. А ще, виявля-

яку теж, до речі, зачитував Юхим Зісьович, йшлося про посилення відповідальності за розпалювання міжнародної ворожнечі (тобто проти організаторів подібних мітингів? — авт.), таврувалися ганьбою Яценюк, Тягнибок та Кличко, висловлювався протест проти будь-яких проявів нефашизму, повідомлялось про рішення депутатів ВР АРК щодо створення антифашистського об'єднання тощо.

Що ж, якщо вже всі інші питання в державі вирішені, давайте боротися з вітряками, розбудувати пов'язані з цим структури, удосконалити відповідне законодавство! Подібне враження викликав у мене і прийнятий під вибори закон про регіональну мову, теж спрямований на дестабілізацію ситуації в країні, але він хоча б не містив конкретних образ і звинувачень, адже тавро легше поставити, ніж потім його змити. І хоч звучало на мітингу, що це через «свободівців» країну не приймають до Євросоюзу, та бодай не сталося б так, що, окрім вибіркового правосуддя, нам почнуть закидати ще щось на

задрість лютим інквізиторам, підпалили — і це посеред натовпу! — гумову ллялку з обличчям депутати Фаріон, обливши її горючою рідиною. А починався мітинг теж вражаюче — воєнними піснями, у тому числі «Вставай, страна огромная!».

Тож захід був продуманий добре і дещо нагадував аутотренінги, що застосовуються під час зомбування людей перед тим, як їх послати, аби принесли в домі всі гроші і коштовності «на добру справу». Кожен промовець, закінчуючи свій виступ словами на кшталт «Смерть фашизму!», пропонував присутнім тричі прокритичати хором те ж саме. Та кричали не надто активно, виручали кілька підлітків та галаслива жінка напідпитку, що розташувалася на клумбі.

Ймовірно, попри хороше «аранжування», люди таки стомилися від одноманітності почутого: «На Западе возрождается фашизм», «Отравленная почва дает отравленные плоды», «Яценюк и Кличко стали пособниками фашистов». Дещо підняла градус промов представниці

ється, український народ всюди «вип'ячують», а інші — піддають всьлякій дискримінації. Та хіба ж можна говорити щось подібне в Криму, де менше 5 відсотків школярів навчаються державною мовою, а голова Верховної Ради В. Константинов, котрий на мітингу першим кинув камінь в бік «неофашистів», офіційно заявляв, що йому неприємно, коли до нього звертаються українською. Ось вам і дискримінація!

Можливо, тому тележурналістів у передачі «Тема дня» й цікавило, чому найбільше перейнялися темою нефашизму саме кримчани, до яких окреслені проблеми практично не мають відношення. На що депутат Юхим Фікс поскаржився, що у Верховній Раді України лежать вже 22 кримські законопроекти, спрямовані на розширення прав автономії, а в Києві то блокують трибуну, то розглядають щось другорядне. А ще замість слова «друг» у нас тепер, за Фіксом, побувають слова «жид» і «москаль». Тому й провели такий потужний захід. До того ж у резолюції мітингу,

кшталт подальшого занепаду демократії, посиленого використання адмінресурсу, в цілому ж некоректної боротьби з політичними опонентами. Бо, за бажання, буде не важко розібратися, чи є насправді ВО «Свобода» фашистською організацією, чи лише незручним «коллегою» по парламенту, з яким слід боротися парламентськими методами, не піднімаючи всю Україну «на вуха».

Між іншим, цей останній метод не завжди є плідним, бо у частини населення він може викликати невдоволення і протестні настрої, зокрема, у тієї, що через заблокований на три години центр Сімферополя добиралася з роботи додому манівцями або ж перерізувала десь на зупинках, коли ж нарешті закінчатся ці дорослі забави.

Вислухавши з олівцем у руках один бік штургнуто спровокованого конфлікту, зв'язалася по телефону з людьми, котрих слід «випалювати розпеченим залізом». На запитання, як оцінюється керівництвом ВО «Свобода» антифашистська кампанія, мені відповів заступник Олега Тягнибока з питань інформації Юрій Сиротюк:

— Сьогодні з незрозумілих причин владою нав'язується дискурс, що ми є фашистами й антисемітами, хоча тема фашизму насправді закрыта ще в середині минулого століття. І швидше за все це відбувається тому, що влада просто не може виконати свої обіцянки перед виборцями, тож і намагається перемкнути їхню увагу на щось інше. Насправді ж, за визначенням, фашизм — це влада найреакційніших кіл фінансового капіталу, і це нас ніяк не стосується. Бо фашист не той, хто розмовляє рідною мовою і намагається захистити в Україні все українське. Тут йдеться про концентрацію влади і власності, заборону зібрань, зазіхання на соці-

альні права людини тощо. Зрештою, ми готові дискутувати на цю тему. Те, що зараз відбувається з нашою владою, я міг би ще назвати відродженням сталінізму. Бо це цілком в дусі Сталіна — спочатку приліпити на людину ярлик фашиста, а потім нібито на цій підставі розправитися з нею: фашистами для Сталіна були і Бухарін, і Зінов'єв. А зводити поняття фашизму до бажання спілкуватися рідною мовою — це абсурдно, завтра в цьому можуть звинуватити болгарина чи татарина, які шанують свою мову і культуру...

Не могу сказати, щоб мене цілком задовольнив цей коментар. Оскільки поняття фашизму в народі пов'язують насамперед не з регресивним авторитарно-олігархічним режимом, а з претензіями на національну винятковість, яка дає право такій «надлюдині» встановлювати свій «світвий лад», з надмірною жорстокістю попираючи всі людські і вищі закони. Ось чим лякають сьогодні українців.

Але ВО «Свобода» тут явно ні при чому, як і лідери парламентської опозиції. І якби у нас був справжній незалежний суд та верховенство права, це можна було б назвати наклепом і вимагати «сатисфакції» хоча б у формі вибачення. А поки що дово-

диться тішитися тим, що глава уряду Микола Азаров віддав розпорядження не застосовувати адмінресурс при організації масових акцій.

Не переконав мене, до речі, і мітинг опозиції у Києві «Вставай, Україно!», на якому відкрито говорилося про підготовку до президентських виборів. При цьому Арсеній Яценюк заявив, що кандидатура на цей пост від їхньої політичної сили вже визначена: це Юлія Тимошенко. Але ж фактично президентом вона вже була, перебравши на себе переважну частину повноважень Віктора Ющенка, хоча це не її ім'я скандувало півкраїни, не її присвячувався Майдан. Зате винуватцем у політико-економічній поразці все одно було визнано офіційного президента, з яким пані Тимошенко вела відкриту боротьбу, іноді навіть за межами пристойного. Ні, не імпонують мені хитрі і підступні люди.

Важко сказати щось із впевненістю і про Віталія Кличка, відомого Україні й світу в іншій якості. Бо насправді важливо не те, чи переможе опозиція чинного президента, а те, як житимемо після виборів. Із трійки опозиційних лідерів мені найцікавіший Олег Тягнибок, за політичну силу якого я, до речі, ніколи не голосувала. Але ж ми, православні слов'яни, завжди схилились серцем до несправедливо скривджених. І мені не заважає навіть те, що ми по-різному ставимося до подій Великої Вітчизняної: я — так, як ставилися мої батьки, він — так, як ставляться його рідні. Вітім, я намагаюся його зрозуміти і шанувати його позицію, і якщо цей процес буде взаємним, можливо, для політичних спекуляцій вже не залишиться підстав, а ігри у війну поміж «фашистами» і «руськими» назавжди відійдуть в пам'ять післявоєнного покоління. Бо всі ми, попри різні національності та досвід минулого, — українці, люди спільної долі, тому навіть заради примарного блага — не забивайте між нами клин!

Тамара СОЛОВЕЙ

ЗВИЧАЙНИЙ «АНТИФАШИЗМ»

Стаття 8 Закону України «Про освіту» зазначає, що навчально-виховний процес у закладах освіти є вільним від втручання політичних партій, громадських, релігійних організацій, а також заборона залучення учнів та студентів до участі в політичних акціях і релігійних заходах під час навчально-виховного процесу. Але це не завадило організаторам т. зв. «антифашистського» мітингу в Севастополі 16 травня цього року більше ніж наполовину наповнити свою політичну акцію дітьми шкіл, коледжів та інститутів.

Очевидно, що специфічним способом добровільно і за покликом душі потрапили на майдан Нахімова і чимало підприємців з ринків міста. Та найбільший резонанс у громадськості викликав плакат «Дельфінарий против фашизма». Мабуть, і дельфіни будуть проти, а коли їм в морі трапиться фашист, то жоден дельфін не надасть йому допомоги. У той же час на мітингу не було помічено протестів ні від тераріуму, ні від серпентарію.

Але якщо без жартів, то є просте пояснення появи такого транспаранта.

Одеські загарбники забиратимуть місцевий дельфінарий. При цьому влада, здається, з якихось не афішованих, але всім зрозумілих причин, — на боці одеситів. Отже, власники дельфінарію й прийняли мудре рішення продемонструвати свою лояльність до влади.

«Севастопольці при всьому патріотизмі і любові до Росії — звичайні люди, яких так само легко обманювати, як і інших, вони й самі обманюються в якихось ситуаціях», — якось проговорився фронтмен місцевих комуністів Василь Пархоменко. Тепер він разом з іншими слугами народу придумали для севастопольців фашизм і децибелли у мікрофони про те, що «Львів, Тернопіль, Івано-Франківськ стали форпостами фашизму в Україні». Також згаданий сталініст скаржився, що фашисти «забороняють молитися тому богу, якому хочемо». Такі у нас комуністи — нищили храми, вбивали священників, а тепер ллють крокодилові слюзи. Влаштували голодомори з мільйонними втратами українського народу, а тепер якось забулось. До того ж безкарно і безсовісно зне-

Дельфіни і німці...

важають незалежність України. Як притаманно всім мітингувальникам, не став обтяжувати себе наведенням хоч якихось прикладів. Хіба це не є спробою розпалювання україножерами соціальної ворожнечі в місті?

Перед початком мітингу голова Севастопольської міської державної адміністрації Володимир Яцуба запросив людей, які ховались в тіні дерев від пекучого сонця: «Йдіть до трибуни ближче!». Ті, хто послухався, до всього іншого піддали себе ще й добровільній звуковій екзекуції.

На мітингу людей було не так вже й багато — за оцінками кількох чесних і тверезих журналістів — всього понад 2 тисячі, але через кілька годин місто облетіла новина про цілих 10 000 антифашистів.

Севастополь — місто, яке історично справді постраждало від навали фашистської Німеччини та її сателітів у часи Другої світової війни. До того ж, як пише на основі російських джерел колишній військовий офіцер Вадим Махно: «Перша есесівська частина, сформована в Україні, — це севастопольське відділення «русской криминальной полиции». Взагалі, Севастополь — унікальне місто: кожен 8-й севастопольець слу-

жив німцям, а не кожен 30-й, як загалом по Україні». Та й через лави РВА генерала Власова, яка воювала на боці фашистів, за часи війни пройшло понад 3,5 мільйона росіян.

Треба додати, що вранці 16 травня цього року у медіа-центрі «ІРС Севастополь» відбулася презентація книги підполковника запасу Бориса Нестеренка «Жизнь и смерть СаПоЖника». Він, зокрема, сказав, що в Севастополі дуже сильні позиції російського шовінізму, а будь-який шовінізм — це основа для фашизму. І додав, що подарував свою книгу місцевій письменницькій організації, де її сприйняли вкрай негативно, тому що там написана правда, а не повторюються міфи советської пропаганди.

Не дивує і те, що зростання цін, закриття шкіл, скорочення лікарів, скажені ціни за користування «безкоштовною медициною», здирство за всілякі бюрократичні довідки, чим годуються чиновники, т. зв. «антифашистів» зовсім не турбує, зате вони захоплено займаються пошуками чорної кішки в темній кімнаті, де ніякої кішки нема.

Севастопольці все ще чекають, чи добудуть «антифашисти» українську школу-колегіум у Севастополі, щоб

«Україно! Україно! Оце твої діти, твої квіти молодії...»

діти різних національностей виступили на майдані державною мовою.

Ще й оратори на майдані публічно демонстрували своє невільство, змішуючи абсолютні різні поняття — нацизм, фашизм і націоналізм, і зовсім не вживаючи поняття «шовінізм». Нешасні раби з локшиною на вухах теж цього не знають і, найголовніше, знати не бажають.

У резолюції учасники мітингу запропонували ухвалити на сесії міської ради 21 травня звернення до Верховної Ради України з вимогою прийняти закон України, який забороняє діяльність профашистських організацій і партій на території країни, введення суворой кримінальної відповідальності за розпалювання національної ворожнечі, ксенофобії та фашизму, про заборону діяльності на території України ВО «Свобода».

Але ж ВО «Свобода», яка має свою справді націоналістичну програму, що відповідає законам і Конституції, зареєстрована Міністерством юстиції України, яке не побачило жодних порушень в її ідеології. А хто розпалює ворожнечу в країні, всі прекрасно розуміють.

Насамкінець ще одна брехня пролунала над майданом — пісня «Легендарний Се-

вастополь» зі словами «непріступний для ворогів». Але ж будь-який історик чи неупереджена людина підтвердить, що місто завойовувалося і під час Східної (Кримської) війни, і в часи революцій, і в часи Другої світової війни. Героям, які мужньо обороняли Севастополь, — слава! — але чому ж непріступний? Героям — слава! — але причому тут люди, які незаслужено носять геройські георгіївські стрічки?

У структуру «антифашистського» мітингу прекрасно вписалась хода активістів партії «Русский блок» по проспекту Нахімова із запаленими смолоскипами. Дрімуча біомаса з неприхованими ксенофобськими поглядами звично волає «Три страны — один народ!» та інші нісенітничі, сумлінно відпрацьовуючи московські гроші, виділені на підривну роботу в Україні.

На щастя, на т. зв. «антифашистів» і шовіністів ніхто не нападав.

Все ж ішов я з мітингу з непоганим настроєм: жодного знайомого, який дозволив би собою зманіпулювати і не став рабом, не зустрів. Одні чужі люди...

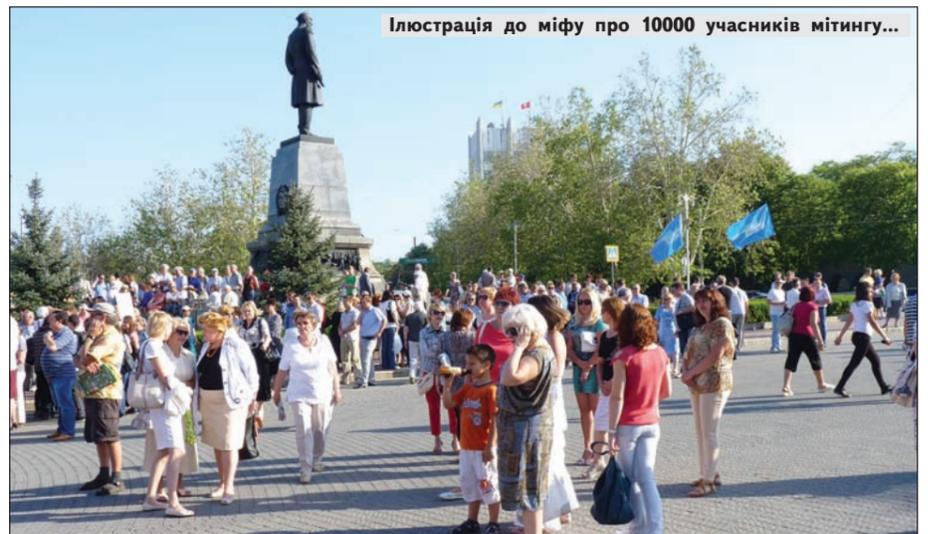
Микола ВЛАДІМІРСЬКИЙ
Фото автора

...А Вітчизна ваша — «Человекостан»?

Правда чи сонце очі коле?

Ілюстрація до міфу про 10000 учасників мітингу...

ЗНАЙШОВСЬ-ТАКИ ОДИН КОЗАК...

15 квітня 2013 року голова громадської організації «Євроатлантичний вибір» Іван Шульга подав до окружного адміністративного суду м. Севастополя адміністративний позов з вимогами захистити його права як громадянина України і як члена територіальної громади. На підставі ст. 143 Конституції України і відповідно до ст. 3, 8.9, 13 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» він, як і інші севастопольці, має право на участь у місцевому самоврядуванні. Але ці права фактично узято владу і вона їх не збирається віддавати.

Досі Севастопольською міською радою не затверджений статут територіальної громади м. Севастополя — тому члени територіальної громади не мають можливостей реалізувати своє право на участь у

вирішенні питань місцевого значення, віднесених до відання місцевого самоврядування.

На думку позивача, також не відповідають ст. 47 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Положення про постійні комісії ради в частині відкритості їхніх засідань та участі в їхній роботі представників громадськості.

Таким чином, Севастопольська міська рада здійснює місцеве самоврядування від імені територіальної громади міста без врахування інтересів її членів і з порушенням основних принципів місцевого самоврядування, зазначених у ст. 4, та вимог ст. 6, 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

На прес-конференції, яка відбулась після першого засідання суду з

розгляду позову, Іван Шульга повідомив, що, незважаючи на заперечення юриста Севастопольської міської ради С. Сирського, суддя окружного адміністративного суду м. Севастополя С. Водяхін задовольнив клопотання позивача та прийняв до справи заяву про уточнення позовних вимог.

Головними вимогами Івана Шульги є: визнати діяльність Севастопольської міської ради такою, яка порушує його права як громадянина України і члена територіальної громади міста на участь у місцевому самоврядуванні у Севастополі, зобов'язати Севастопольську міську раду затвердити статут територіальної громади м. Севастополя та привести регламент Севастопольської міської ради VI скликання у відповідність до Конституції України і Законів Укра-

Іван Шульга

їни «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про статус місцевих депутатів» та інших законів.

За його словами, він звертався до Головного управління юстиції та до прокуратури, щоб вони компетентно роз'яснили, наскільки регламент Севастопольської міської

ради відповідає законам України, але отримав відповідь, що регламент міської ради є справою самої міської ради, і що вони не мають права втручатися і коментувати його.

Прес-конференцію, присвячену важливому питанню — вимозі затвердження статуту громади, проігнорували як громадськість, так і журналісти, не кажучи вже про чиновників чи депутатів. Голова ГО «Євроатлантичний вибір» так прокоментував цю ситуацію: «У севастопольській громаді малий інтерес до прав людини, до своєї правової гідності, є заполітизована. І ще, як мені підказали, є ті, хто нагрів на цій темі руки, а засоби масової інформації перебувають у віданні цих людей».

Наступне засідання з розгляду даної справи відбудеться 27 травня о 12.30 в будівлі окружного адміністративного суду м. Севастополя.

Микола ВЛАДІМІРСЬКИЙ

«ЩОБ НАШЕ СЛОВО НЕ ВМИРАЛО...»

(Закінчення.)

Поч. на 1-й стор.)

Одна знайома росіянка каже, що в Криму як і загалом в Україні їй ніхто не забороняє розмовляти її рідною російською мовою. От тільки дитина змушена вивчати державну українську, обурюється вона... Але ж, окрім української, дитина вивчає ще й англійську, німецьку чи французьку... І на те нарікань нема. Чому ж невдоволення тільки українською? Невже дитина не збирається жити й працювати в своїй державі? Невже поїде в Англію, Німеччину, Францію? Дай, Боже, Хтось, може, й поїде, а хтось і ні... То ким же вона буде без знання державної мови в своїй державі? Де готуватися вчитися, працювати? Таке несерйозне ставлення до вивчення державної української мови побутує серед дітей переважно з російськомовних родин.

А от кримськотатарські діти показують непогані знання з державної української мови, багато з них добре нею володіють, навіть пишуть художні та шкільні твори, серйозно готуються стати повноправними громадянами країни, в

якій живуть, з якою пов'язують своє майбутнє. В Криму проживають сотні тисяч українців, а як не парадоксально, мають найменшу кількість своїх україномовних шкіл, періодичних видань, книг... Хіба не час владі вирішувати ці проблеми? Покладаємо на неї свої великі надії і сподівання...

24 травня — свято — День слов'янської писемності і культури. Згадайте імена великих просвітителів — Кирила і Мефодія, які принесли нам світло знань, котре незгасним вогнем племени під високочолим слов'янським небом.

Данило КОНОНЕНКО

Володимир СОСЮРА

ДО БРАТА

На мові нашій дня печать.
Вона — як сніво серед ночі...
Її не можна забувати,
Вона — душі твоєї очі.

Єднає з пісню в гаю
Вона з життям тебе
любовно...

Коли ж забудеш рідну мову,
Загубиш душу ти свою.

Коли йдучи з труда дороги,

Слова не ті вкладає в уста,
Немов піджак з плеча чужого
Для тебе мова буде та.

Немов чужого саду віти,
Тієї мови пишній цвіт.
Не зможеш нею ти творити,
Знання засвоюват як слід.

Нічим зів'янеш синьогубцем...
На мові нашій дня печать.
Національним самогубцем
Невже ти, брате,
хочеш стать!

Яке прекрасне рідне слово!
Воно — не світ, а всі світи...
Шевченка мову і Франкову
Невже під ноги кинеш ти?

Невже забудеш слово «мати»,
Ту, що дала тобі життя,
І підеши, наче тень крилата,
Блукати в темі без вороття.
У небуття підеши, в нікуди,
Сліпим до сонячних висот.
Невже народ мій мову губить?!
Не вірю я! Це не народ!

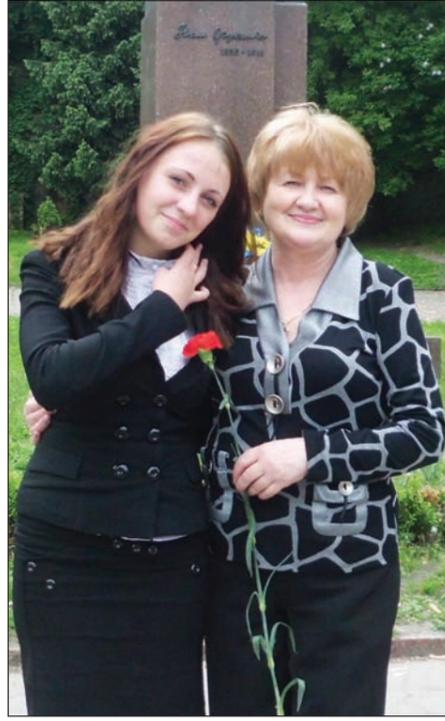
Окремі люди. Їм не знати
Сяйливих творчості висот,
І хай людей таких багато,
Але нас більше! Ми — народ!
Я вірю в тебе, моя мати,
Мій Бог, що дивиться
з висот.

В народів інших старцювати
Повік не буде мій народ!

Ні, наша мова не загине,
Її не знищать сили злі!
Ти власним світом, Україно,
Сіяти будеш на землі.

ДРУГА ПЕРЕМОГА СЕВАСТОПОЛЬСЬКОЇ УЧЕНИЦІ

15 травня у Києві в Національному академічному театрі ім. Івана Франка відбулася урочиста церемонія нагородження переможців XIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яценка. Серед переможців була і представниця севаستопольської учнівської молоді — учениця 10 класу гімназії № 8 Любов Янковська, яка посіла друге місце.

Ця подія для Люби, яка пов'язує своє майбутнє з українською філологією, надзвичайно важлива. Ось якими враженнями від масштабного й унікального заходу вона ділиться: «Удруге мені пощастило бути переможцем конкурсу імені Петра Яценка. Важко словами передати свої враження. Усі присутні в залі театру ім. Івана Франка подібні сім'ї, яка сіла край столу, щоб обговорити все, чим душа болить. Хоча зібралися люди з усіх куточків України.

Видатні науковці, письменники, політики та просто небайдужі люди дбають про конкурс, а ми, сучасне покоління, кожного року знову і знову підтверджуємо його значення. Усіх нас поєднала спільна справа — зберегти мову, неперевершені плоди мистецтва для майбутніх поколінь. І добре, що є молодь, яка розуміє, наскільки сильно майбутнє залежить від нас. Сльоза мимоволі навертається, коли на сцену піднімається третьокласник, який вже є кращим із кращих...

Неперевершене відчуття охопило мене, коли весь зал співав гімн стоячи. Саме в такі моменти душа сповнюється натхненням. Як приємно розуміти, що ти потрібен, що ти не просто окреме «я», а ти — частина тисячолітньої історії».

Щиро вітаємо Любу та її вчительку Наталю Іванку з перемогою! Зичимо в подальшому тільки успіху та нових звершень!

Валентина ЛОПАТЮК

КУЛЬТУРА МОВИ — КУЛЬТУРА НАЦІЇ

Культура мови є однією з основ культури нації. Тож не дивно, що в часи бурхливого розвитку інформаційного суспільства засоби масової комунікації стають потужним джерелом формування культурної сфери. Зважаючи на потребу захисту державної мови від засмічення її в умовах експансії чужих мов, преса не обходить увагою цієї актуальної теми. Надзвичайно важливою вважає її і Людмила Мех — засновниця й президент Всеукраїнського благодійного фонду «Журналістська ініціатива» (як відомо, це громадське об'єднання — співорганізатор низки масштабних акцій соціально-культурного спрямування, з-поміж них прес-клуби, «круглі столи», книговидавничі проекти тощо). Цього разу Фонд запропонував провести в місті музеїв Переяслав-Хмельницькому на Київщині та в столиці 2-денний науково-практичний семінар «Культура мови — культура нації» — щорічний захід, який уже вчетверте поспіль традиційно організовується за участі партнерів Фонду та за підтримки Держкомтелерадіо України і Співдружності інформаційно-рекламних видань України (38 газет).

Ось і тепер спільними зусиллями ідею втілили в життя однодумці. Ініціаторові семінару підставили плече керівники вишів Віктор Коцур (Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди) і Володимир Різун (Інститут журналістики Київського національного університету ім. Тараса Шевченка), співорганізаторами заходу стали також Український фонд культури, який очолює Борис Олійник (у семінарі взяв активну участь і виступав член правління УФК Володимир Мельничук), та Українська бібліотечна асоціація (керівник — Ірина Шевченко).

Учасники з приємністю констатували: висока культура організації семінару — теж невід'ємна його складова. Чудові умови для «круглого столу» й проведення інших програмних заходів забезпечив університет ім. Григорія Сковороди. Представники преси з різних регіонів

України, працівники освіти й культури, студенти послушали виступи вчених-мовознавців столичного Інституту журналістики, письменників, долучилися до дискусії, ознайомилися з виставкою нових надходжень до бібліотеки вишу та з експозицією «Дивосвіт Трипілля», яку розгорнула народна майстриня Людмила Смолякова, переглянули тематичний фільм з нагоди 120-річчя відкриття Трипільської культури, а також відвідали презентацію збірки поезій журналіста Михайла Калініченка «Оголений нерв». Учасники заходу мали змогу одержати в подарунок книжку з авторграфом автора; свої нові книжки подарували бібліотеці університету й кияни-письменники.

А тон семінару в Переяславі задали звернення Віктора Коцура — ректора вишу, голови Ради ректорів (директорів) вищих навчальних закладів Київської області, члена-кореспондента Націо-

нальної академії педагогічних наук України, Наталії Шумарової — завідувача кафедри мови та стилістики Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, а також ведучої Людмили Мех. «Від школи до вишу, від центрів культурних, освітніх, мистецьких до ужиткового використання мови — на всіх цих рівнях ми повинні дбати про чистоту мови», — наголосив професор В. Коцур. Авторитетні вчені, громадські діячі привернули увагу учасників семінару до питань мовної екології, підвищення рівня мовлення журналістів, яке, зокрема, формує свідомість — а це стрижень націєтворення. «Приємно, що очихі статті співорганізаторами акції щороку додається», — зазначила Людмила Мех.

Зливу емоцій викликали у переповненій залі виступи доцента кафедри мови та стилістики Інституту журналістики Людмили Хоменко (тема — мовні проблеми у засобах масової комунікації); лауреата Шевченківської премії Леоніда Мужука; відомого публіциста Миколи Махінчука — дослідника життя і творчості засновника переяславських музеїв, Героя України Михайла Сікорського; професора Олександра Потапенка (Переяслав-Хмельницький). Промовляли на семінарі Михайло Калініченко — керівник представництва ДТРК «Всесвітня служба «Українське телебачення і радіомовлення» в центральних областях України, й Олександр Балабко — київський

журналіст, письменник. Зацікавив присутніх і емоційний виступ заступника директора публічної бібліотеки м. Києва Ольги Романюк.

Наприкінці насиченої програми гості, які, за висловом вінницької тележурналістки Марини Тепленко, мали розкіш «купатися у вишуканій українській мові», побували на екскурсії в Музеї Заповіту Т. Г. Шевченка. Саме в цьому будинку Кобзар написав свій відомий вірш та кілька інших поетичних творів під час перебування в Переяславі у свого широго друга лікаря Андрія Козачковського. Короткі екскурсії відбулись і на території колишнього колеґіуму, де в 1750-1751 роках викладав пітику видатний український філософ, просвітител та поет Григорій Сковорода, а також на приватному подвір'ї, проект будинку якого 1924 року виконав відомий український архітектор і художник Василь Кричевський — автор проекту державного знамена УНР (зображення тризуба — це нині Малий Державний Герб України) і архітектор Музею Тараса Шевченка в Каневі.

Наступного дня в Києві учасники семінару мали змогу взяти участь у XIX Міжнародній науково-практичній конференції з проблем функціонування і розвитку української мови «Мова. Суспільство. Журналістика» (присвяченій 40-річчю кафедри мови та стилістики). Конференцію відкрив директор Інституту журналістики, професор Володимир Різун. Разом з мовознавцями — про-

фесорами Олександром Пonomаревим, Наталею Шумаровою з Києва, Наталею Клушиною з Московського держуніверситету ім. Михайла Ломоносова, доцентами Миколою Зубковим з Харківської області та Сальваторе Дель Гаудіо з Києва на пленарному засіданні виступили, зокрема, Олександр Савенко — генеральний директор Київської державної регіональної телерадіокомпанії, голова ради генеральних директорів ОДТРК України, та Леонід Мужук — завідувач редакції мистецьких програм державної телерадіокомпанії «Культура», голова Української асоціації телевізійного кіно.

Вчетверте поспіль Всеукраїнський семінар «Культура мови — культура нації» зібрав широку аудиторію науковців, журналістів-практиків та заінтересованої студентської молоді, щоб разом обговорити злободенні питання й привернути до них увагу суспільства. Насиченою, динамічною була програма «круглого столу», проведеного в залі Вченої ради Інституту журналістики: «Книжка Бориса Рогози «Уроки державної мови» — життєдайне джерело творчого Слова». Презентацію видання, що побачило світ завдяки зусиллям активу Київської організації Національної спілки журналістів, провів заступник генерального директора Державного інформаційного агентства «Укрінформ» Михайло Сорока.

В обговоренні виступили письменник, лауреат премії імені Івана Франка в галузі інформаційної діяльності та Міжнародної премії імені Володимира Винниченка Сергій Шевченко, директор творчого об'єднання суспільно-

політичних програм Львівської ОДТРК Марія Веремчук, завідувач редакції Вінницької ОДТРК Марина Тепленко, головний редактор регіональної ТРК «Веселка» Валентина Саенко (Кіровоградська область), відповідальний секретар Київської організації НСЖУ Алла Малиєнко.

Своїми думками з проблем мовної політики у ЗМІ поділилися з присутніми заслужені журналісти України — керівник газети «Аграрний тиждень. Україна» Наталя Черешинська, головний редактор журналу «Журналіст України» Віра Черемних та кандидат історичних наук, професор кафедри журналістики Національного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова, секретар НСЖУ Віктор Шпак.

Підбиваючи підсумки заходу, заступник голови оргкомітету XIX Міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування і розвитку української мови, професор Анастасія Мамаліга наголосила, що семінар проведено на високому рівні: цікавими, переконливими були виступи авторитетних фахівців, професіоналів про українську мову в національному інформаційному просторі, і дуже добре, що на семінарі були присутні також студенти Інституту журналістики.

Президент ВБФ «Журналістська ініціатива» вручила подяки Фонду співорганізаторам заходу, зокрема керівникам вишів та колективу кафедри мови і стилістики Інституту журналістики.

Прес-служба «Журналістської ініціативи»
Фото С. Шевченка

ПЕРЕДЧУТТЯ ЛЮБОВІ І ДОБРА

26 травня — 9 років, як пішов за вічну межу (2004 р.) Микола Вінграновський, — український поет, кінорежисер, актор, лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка.

Мабуть, ніхто з наших «шістдесятників» не входив у літературу так стрімко і так триумфально, як Микола Вінграновський. Уже перші його публікації викликали захват і здивування, особливо серед молоді. Іван Драч розділив читачів своєї поезії на прихильників і байдужих, а то й таких, що взагалі заперечували його творчість. У Миколи Вінграновського останніх майже не було. Серед мого покоління його одразу ж визнали Метром, Поетом з великої літери.

Його вплив на поезію 60-

70-х років був колосальним. Він заворожив як своїх ровесників, так і молодші покоління. Я вже не кажу про незліченних епігонів. Сам же поет одним із своїх вчителів найчастіше називає Олександра Довженка. І не лише тому, що був безпосередньо його учнем як режисер та актор, знав як людину. Бути учнем у такої особистості, як Олександр Петрович, і велике щастя, і велика відповідальність. Для цього необхідно мати неабиякий талант і близьку духовну спорідненість з учителем. Вінграновського з Довженком поєднувало і поєднує глибоке відчуття високого ідеалу і краси, яку

Стендаль називав обіцяною щастя.

Читаючи поезію Вінграновського, мимоволі замислюєшся над природою слова, над його ірраціональною дієвістю, його магією. Він уміє поєднувати напругу урочистого співу з довірливою гнучкою інтонацією побутової мови. Але і там, де у віршах присутній побут, де йдеться про щось буденне, помітні відсвіти чогось святкового, що неминуче наближається.

Його думка народжується перед очима, як маревно над степом, рухається і переливається, так і не втілюючись в остаточну форму, і залишається у віршованих рядках більшою за саму себе. Кращі твори громадянської тематики у Вінграновського позбавлені барабанної риторики і

зданості. Вони сприймаються як внутрішнє одкровення. Загальні емоції доби підсилені особистісним переживанням.

У Вінграновського немає образів одновимірних, однопланових, принаймні їх обмаль. Якщо говорити словами самого поета, в нього за кожним образом, кожним символом чути «невидиме туманне кіння», що «тупотить з-під лошака». «Я» поета патетичне, патетичне, в інтимній ліриці сповнене благородства і лицарства. Це виявляється не лише у його звертанні до жінки на Ви, а й у глибоких і чистих почуттях поета, в його переконанні, що до коханої він іде із віків, що його до неї «ніс Роден і Мікеланджело, Рембрандт, Моне і Гойя...». Поезію такої

моральної чистоти неможливо увянути собі без великих моральних запитів самої душі автора. Таке ставлення до жінки, духовна прага ідеальної любові зустрічаються у віршах багатьох наших поетів, але ні в кого вони не виражені так переконливо як у Краво.

В інтимній ліриці Вінграновського, як і в усій його творчості, досить виразна внутрішня послідовність, яку не варто йому порушувати, розривати, перемішувати ранні й пізні твори в підсумкових виданнях, бо це призводить до значних втрат у загальному сприйманні творчого шляху поета. Збірка «Київ» і навіть «Цю жінку я люблю» — цьому підтвердження.

Леонід ТАЛАЛАЙ

* * *
Сеньйорито акаціє, добрий вечір.
Я забув, що забув був вас,
Але осінь зійшла по плечі,
Осінь, ви і осінній час,
Коли стало любити важче,
І солідше любити знов...
Сеньйорито, колоче щастя,
Хто воно за таке — любов?
Вже б, здавалося, відболіло,
Прогоріло у тім вогні,
Ступцювало і душу, й тіло,
Вже б, здалося, нашо мені?
У годину суху й вологу
Відходились усі мости,
І сказав я — ну, слава Богу,
І, нарешті, перехрестивсь...
Коли ж — здрастуйте,
добрый вечер...
Ви з якої дороги, пожежо моя?..
Сеньйорито, вогонь по плечі —
Осінь, ви і осінній я...
1986

* * *
Я скучив по тобі, де небо молоде,
Два наших імені
розлука вполювала
Й за руки їх, розлучених, веде,
Отак довіку б їх не розлучала.
Люблю тебе. Боюсь тебе. Дивлюсь
Високим срібним поглядом на тебе.
З вогню і вод, від неба і до неба
Твоїм ім'ям на тебе я молюсь...
...Зимовий сад під вороном білів.
Стояли очі у вікні сухому.
Смеркалось.
Година йшла на сьому,
Життя лежало тихо, як посів.
І глянув я на тебе з білоти,
Забіг туди, забіг і звідти глянув!
Тебе я прошу: з погляду, з туману,
З могил і вітру серце відпусти!
Душа моя в цвітінні, і немає.
Нема цвітіння — більшого нема!..
А снігодош над вовком пролітає
І Ріг Кривий поволі обніма.
1975

* * *
На лист, на сніг, на квіт, на тіні,
У шелест і нешелестінь
Стелить в душевному тремтінні
Солодку, юну вашу тінь.
І в світанковім сумовинні
Прошально пестить шию, ніс
І сонні соняшники сині
В солонім сонці сонних кіс.
І знать одне: любити доти,
Доки не згасне долі рань,
Не згаснуть серця перші кроки
І перші болі перших ран.
Любити вас — любити знадність,
Любити вас — любити для вас,
Любити вас — любити радість
В червено-вересневий час.
1965

* * *
Це ти? Це ти. Спасибі... Я журюсь.
Проходь. Сідай. У дні оці і ночі
Вчорашніми очима я дивлюсь
В твої сьогоднішні передвечірні очі.
Чим ти збентежена?..
Оце я тут живу.
Отут я видумав себе й тебе для тебе.
Отут я серце виняв для неба,
Не знаючи тоді, що небом назову.
Тепер послухай: з нашого жалю
Тепер залишились
одні слабкі півзвучки.
Любові нашої обличчя не люблю,
Ї обличчя — то обличчя муки...
Кажу ж, кажу ж у звіреному сні
У зимі, в осені, у літі, у весні:
Весною, літом, восени, зимою

Дві білих пісні рук твоїх зі мною.
Ти — ранок мій,
ти — південь мій і вечір.
Ти — ніч моя...
Хоч все на світі — втеча!
1965

* * *
Не руш мене. Я сам самую.
Собі у руки сам дивлюсь.
А душу більше не лікую.
Хай погиба. Я не боюсь.
Переживу. Перечорнію.
Перекигичу. Пропаду.
Зате — нічого. Все. Німію.
Байдужість в голови кладу.
Одне я хочу: старій швидше,
Зів'яльсь очима і лицем,
Хай самота тебе допише

Микола ВІНГРАНОВСЬКИЙ

«ЦЮ ЖІНКУ Я ЛЮБЛЮ...»

Нестерпно сірим олівцем.
Погасни. Змеркни. Зрабсья. Збийсья.
Збалакайся. Заметушись.
Офіціантським жестом вмийсья,
Але — сльозою не молись.
Не — відбувалось. Не — тремтіло.
Не — золотіло. Не — текло.
Не — полотніло. Не — біліло.
Не... — господні!.. — не — не було!..
Як танський фарфор — все минає:
Корою, снігом, рукавом...
Лише бджола своє співає
Над малиновим будяком.
1975

* * *
Тринадцять руж під вікнами свіло.
Тринадцять руж —
чотирнадцята біла.
Тринадцять дум тривожило чоло,
Тринадцять дум —
чотирнадцята збігла.
Тринадцять руж під вікнами риди,
Тринадцять дум навилися на ружі...
Руда орда копиць у виднокружжі,
І сонця кров солом'яно-руда.
Тринадцять руж —
тринадцять кружелянь:
Червоне жовтим,
жовте сірим душиться,
Ця гіркота пригашених страждань,
Ці білі квіти суму на подушці...
Цей білий образ —
чорний по ночах,
І зігнутих дерев неандертальці...
Ці білі руки з голубими пальцями
Горять у мене й досі на очах...
Я плачу. Все біло навколо.
Я плачу сліпими сльозами,
І мова моя пересохла...
1963

* * *
Ви, як стежка, кохана.
Лине сон мій по вашій стежині.
З неба падають зорі
в дзьоби журавлів.
На крило небокраю
сіла хмара в червоній хустині
І задумалась, тиха, над краєм землі.
Засинайте, спочиньте...
Вашій мрії я серцем заграю
В бузинову сопілку
дитинства свого,
Бо у ваших долонях
голос мій достига урожаєм,
Тихоплинні слова колісають його.
Засинайте, спочиньте...

* * *
Спить у казці лиха бабаюка,
На газеті заснула біля мене
хороша розлука,
Чебрецями і вишнями пахне вона...
Із крила небокраю
впала хмари червона хустина,
І виглядає рудий мій,
наче хлопчик рудий, із-за тину...
Бузинова сопілка у золоті сну...
1955

* * *
Я дві пори в тобі люблю.
Одну, коли сама не знаєш,
Чого ти ждеш, чого бажаєш —
Уваги, ревностів, жалю?
В гірчичнім світлі днів осінніх,
На літо старша, ти ідеш,
Й тече твій погляд темно-синій,

* * *
Степліло підихом легким,
Степліло в прикрошах минулих
Тепло заснулої руки,
Тепло щасливих губ заснулих.
1965

СТАНСИ

1
Люблю я думать. Я люблю
Очима тишу цілувати,
Коли, як в тихому гаю,
В душі урочисто і свято.
І грона кращих почуттів,
Налитих мужністю й стражданням,
Нести в твій дім і сподіванням
Поїти серце в забутті.
2
Степліло літечко... степлілі
Веселі дні веселих літ —

Як вітер в затінку небес.
І час твій берег ще не мие,
І твої губи ще уста...
Дорога давня молодіє,
Де б твій веселий крок не став.
Ти вся — із щастя! І з тобою
Ще не вітається печаль,
Та біль з розлукою німію,
І нелюбіві чорна даль.
Я дві пори в тобі люблю...
Люблю ту пору благовісню,
Коли до неї, як до пісні,
Свою я голову хилю.
Ця вже пора повільноплинна,
Як біля вогнища в п'ятмі,
Де слово пахне, як дитина,
Де вже не скажеш «так» та «ні»...
Де почалося все тобою
І не поверне навпаки,
Де вже вітаються з любов'ю
Печалі, болі і роки.
Хоч все те саме: світ осінній,
Прозорість від схололих плес
Й той самий погляд темно-синій,
Як вітер в затінку небес...
1976

* * *
Прицокало, прибилося, притекло,
Припало, пригорнулось,
причинилось,
Заплакало і — нікма утекло
Чорняве полум'я
з печальними очима.
До телефону — він його не бачив.
Хоч телефон — сюди-туди: нема!
А ніч, а дощ, а град
по ринвах скаче,
І груша з грушами
прибилась до вікна.
Прицокало, прибилося,
прилюбилося...
Узяв у голову, чи, може, так —
приснилось!
Чорняве полум'я, чорняву ту завію
Узяв у душу, як блакитний сон.
А чути плач — то плаче телефон,
Просунувши у ніч
свою холодну шию.
1965

* * *
Не починайся. Ні з очей,
Ні з губ мені не починайся.
В Холодній Балці сон тече —
Не снись. Не звись. Не називайся.
Труїти душу кожен раз

І світ піймав мене... Зраділий,
Я обізався серцем в світ,
І вже крізь тебе пораненько
Я крикнув, повен сил і дій:
— Мій світе, світку, світотенько,
Мій світонько, світище мій!..
3
І — почалося! В криваву греблю —
Політик чорних, сліз і ран —
Ввулканився в вулкану Землю
Кривавий Африки вулкан!
Пий, світе мій, вино свободи,
Як пив мій древній друг Лі Бо!
На ясні зорі, чисті води
Пливи, скривавлена любов!
4
Любов — не зло. Любов, якби
Від себе утекти можливо.
Таємних дум, бажань, журби
Якби зібрав я чисте жниво,
Тоді б ти бачила в мені
І мозолі під прапорами,
І космос, і над буряками
Жінок похилених, як в сні...
5

Нам вічно треба небом жить,
По шию будучи в планеті!
Якби я міг розворожить
Мішанство в реактивнім леті
І на серцях колючий дріт,
Одежі сірі стоганебні
І на економічнім небі
Всеїжожучий живіт!
6
То був мій перший день колісь...
Стояло серце на колінах,
І профіль твій в бузкових тінях
Очима почуття дививсь...
Люби мене. Я вже розклав
Тобі дари в житейських мервах,
Твій дім, і ти, й твій Берислав,
Гойдайтесь ще на моїх нервах...
7
То був мій другий день буття...
Гангрена серця почалася...
Замовкла раптом, зайнялася
Радіостанція Життя!..
Я знов коханий... Боже мій!
Щасливий вік той, у якому
Живе твій подих долі й мрій,
Краси і граці... Німому,
Ти робиш честь мені...
1960

* * *
Мій день народження — це ти.
Повите муками у тебе є минуле.
В огні буденної людської суєти

У мене є майбутнє незаснуле.
В первонароджену хвилину
чистоти
З тобою обмінялись ми серцями —
Моє майбутнє в грудях носиш ти,
А твої муки я повив піснями.
1959

* * *
Дружиною мені приснились ви,
Ми з вами ідемо,
побарвшись за руки,
Ми з вами вдвох,
любове моя вічна,
Ми з вами ідемо дорогою старою,
Дорогою старою, по дорозі,
І болі не болять мені, і тихо
У щасті і добрі
щасливий наш народ
На нас незлобно дивиться і каже,
Що болі не болять йому, він каже,
Що з нами вдвох в добрі йдемо,

він каже,
При хлібі, при одежі і при світлі
Він вільний. Вільний!
Вільний і щасливий,
Бо все на світі вільне і щасливе!..
Дружиною мені приснились ви.
1964

* * *
Над Чернівцями воронячка,
Над Чернівцями голуби,
І поетичним шастям плаче
Михайла погляд голубий,
І сміх, і шепіт серцю милий,
Гуцулки погляд чорнокрилий,
Як птича тінь, небесна тінь!
Під небом зустрічі й розлуки
Карпатських вин таємні руки
Нам загойдали далечинь.
І час гойдається, і гори,
І день, і ніч, і щастя, й горе —
Чи не гойдаємось і ми?

В зиніях просторінь безмежна,
Як світ у птиці під крилом,
І — качка дика, обережна —
Нога гуцулки під столом...
1956

* * *
Над гаєм хмара руку простягає,
І гається, і гається над гаєм.
Ще дощ у хмарі, ще вона не знає,
Де дітись їй у небі понад гаєм.

А з переяру, з того переяря
Ліщина дивиться горіхами
на хмару.
І карі очі, і голівку кару
Звело дівча на ту над гаєм хмару.
Той переярок, те дівча, і хмара,
І дощ отой на випражену землю,
І ту проламану любов'ю

в серці греблю
Ти не доніс... Ганьба тобі і кара
За все, що ти любив, але ніколи
Не признавався собі...
лиш сито спав вночі!
Кому брехав? Кому служив —
почім?
Для чого жив, убогий ти і голій?!
Ти — нуль. Пшоно ти.
Згаром-перегаром
Розвійсь, і звійсь,
і тінь свою склени!..
Звезди ж, дівча,
голівоньку й ти, хмаро,
Мені над гаєм руку простягни!
1965

СУРМАЧ І ЛІРИК

Ім'я відомого поета-лірика, члена Національної спілки письменників України Володимира Капустіна добре відоме у військових частинах і з'єднаннях Збройних Сил України. Свого часу він працював кореспондентом газети «Народна армія», на її шпальтах виступав з яскравими публіцистичними матеріалами з проблем військово-патріотичного, культурного виховання військовослужбовців.

Працюючи в центральному друкованому органі Міністерства оборони, Володимир Семенович був ініціатором створення і керівником літературно-мистецької студії «Срібні сурми» при газеті «Народна армія». З тієї студії отримали путівки на літературний Парнас чимало читачів військового видання. Кращі їхні твори друкувалися на шпальтах газети. А редагував їх і гранував поетичне слово авторів-початківців саме Володимир Капустін, показуючи приклад майстерного володіння пером.

Нещодавно в столичному видавництві «Аверс» вийшла друком нова поетична збірка Володимира Капустіна «Я — лірик твій і твій — сурмач!». Сама назва вже багато говорить про літературне кредо і філософський погляд на життя, прожиті роки ним і його Вітчизно, події і сторінки нашої історії, свідком яких він був. Тому не випадково у добірці віршів є нотки трагізму і ліризму, туги за втратами на життєвому шляху і палкої любові до батьків, рідного краю, пісенної України.

Володимир Капустін належить до того покоління, дитячі роки якого опалили вогнем Велика Вітчизняна війна. Народився він у Полтаві в сім'ї військовослужбовця. Тому цілком справедливо вважає себе сурмачем армії і водночас її ліриком. Чимало своїх віршів автор присвятив саме цій темі.

Нова збірка має два розділи. Сам автор, ніби звертаючись до матері-батьківщини, зізнається перед нею: «Я — твій сурмач!». Ось що з цього приводу сказав Володимир Семенович поетичними рядками: «Зростав я в «Армії народній», де в шані мужність, а не плач. Народе мій, тому сьогодні я — лірик твій і твій — сурмач!».

Важкі випробування випали на долю Володимира Капустіна. У небі війни загинув його батько — льотчик, командир авіаційної ескадрильї. Мати — військовий лікар — рятувала життя радянським воїнам. Тому кращі вірші він присвятив батькам. У вірші «Батько» є такі рядки: «Батька кликало небо, вище хмар він літав. У бою, наче лебідь, невідомо, де впа». А потім прийшла «похоронка», і малий Володя вперше відчув біль втрати. Вона й тепер сповнює серце журбою і надихає на поетичні рядки: «Та здається, що в небі, як зоря зацвіта, — батько мій — сивий лебідь — вічно в ньому літа».

Світлій пам'яті матері Галини, капітана медичної служби, Володимир Капустін присвятив вірш, в якому оспівав зцілення воїнів не лише за допомогою медикаментів: «Мама голос дзвінкий, гарний мала. Щоб солдати не були сумні, їм зворушливо, ніжно співала українські народні пісні».

У роки війни важкі випробування випали не лише на долю батьків Володимира Капустіна, а й на його хлоп'ячі плечі. Бачив, як ворожі літаки поливали свинцевим вогнем колони відступаючих радянських воїнів і біженців. Зберегла дитяча пам'ять згадку про випадок, коли по дорозі до Моздока він захворів, мучили хлопчика голод, втома, спрага. І тоді останні краплі із баклаги випити йому дав чеченець. Спогад про той епізод з життя вилився в поетичні рядки: Стоїть в слезах і каже мама: Шаміле, не забудем вас...

Він пересохлими вустами:
— Все дітям віддає Кавказ.

А потім була Перемога. Пам'ять про неї закарбувалася на все життя, як в Умані всі раділи — дорослі і малі діти, вшановували творців Перемоги.

«Лише безногі, безрукі мовчали... У мами текла слеза по щоці. В чорній хустці, в скорботній печалі стояла з похороною в руці».

Коли читаєш поетичні рядки Володимира Капустіна, присвячені Великій Вітчизняній війні, відчуваєш його синівську любов не лише до батьків, а й до представників всього покоління, які врятували людство від гітлерівського фашизму, його поетичне слово сповнене широті й влчності, гордості за переможців, правдивості й ліризму. Оця природна чутливість, спостережливість, уміння аналізувати факти і спостереження, пропускати їх через серце створюють враження, що ніби сам поет долав важкі вогненні шляхи Великої Вітчизняної війни, був на ній сурмачем.

У новій збірці Володимир Капустін з великою любов'ю і натхненним поетичним словом створює історію сьогодення Збройних Сил України. Вже назви віршів «Пілот», «У поході зігрива», «Аеродром», «Співа піхота», «Побратимам» та інші говорять про широту сучасної військової тематики, глибоке знання автором життя військовослужбовців, їхнього духовного світу. Тільки у людини, яка так поважає військову службу, людей у погонах, могли народитися поетичні рядки: «Вірші мої, ви, як солдати, спішіть на лінію вогню».

Другий розділ поетичної збірки містить вірші, які розкривають його назву «Я — лірик твій». Вони присвячені красі людських високих почуттів, природі, сповнені любові до життя, рідного краю, української мови. Ліричний герой автора збірки — це наш сучасник, який широко вірить у те, що наш народ здолає всі негаразди сьогодення і вийде на широкий ясний шлях життя у процвітаючій Україні. Наведу рядки з вірша «Сучаснику»:

То йди супротив бурі, вітру...
Шевченка гнів й любов візьми!
Не просто дихаєм повітрям, —
Майбутнім дихаємо ми.

Особливо сповнені ліризму, мелодійності поетичні рядки, присвячені коханню. Знаю багато прикладів того, як військовослужбовці, прочитавши на шпальтах газети «Народна армія» ліричні вірші Володимира Капустіна, переписували їх до своїх альбомів, надсилали коханим. Вони ніби зігривали їхні серця, адже любов — це шастя, промінь сонця, що не обминає нікого. От і ліричний герой просить долю не обминути його любов'ю: «Хай сходить сонце світанкове, промінням обніма лани, — мене ти, сонячна любове, не обмини — не обмани!».

Ось таким постає перед читачем автор нової поетичної збірки Володимир Капустін: військовий сурмач і ширий, ніжний, мелодійний лірик. Тому не випадково його твори друкувалися не лише в Україні, а й у Великобританії, Білорусії, Італії, США. Я пропоную увазі читачів кілька творів поета, які засвідчують образ їхнього автора як витонченого лірика, який оспівує нелегкі армійські будні.

Володимир ЧІКАЛІН,
«Народна армія»

М. Куїв

Володимир КАПУСТІН

Я — ТВІЙ СУРМАЧ
Зростав я в «Армії народній»,
Де в шані мужність, а не плач.
Народе мій, тому сьогодні
Я — лірик твій і твій — сурмач!

СПІВА ПІХОТА
За відвагу шануєм пілота,
Він орлом в небі синім шуга.
А мені моя рідна піхота,
Як ніхто на землі дорога.

Все дивлюсь, як за ротою рота
Поверта у село від ріки.
Заспівала бадьоро піхота,
Вслід за нею пішли малюки.

Вчать в ногу вони крокувати,
Та співають, як солдати в строю.
То стоїть, усміхається мати, —
Також любить піхоту мою.

Вийшли сиві діди за ворота...
Підхопили дівчата слова.
Ой, непросто сьогодні піхоті,
А село все із нею співа.

У ВАГОНІ
Одшвіла вогнями вже Одеса,
Темна ніч дивилась у вагон.
Колискову стукали колеса,
Навівали пасажирам сон.

Вівав вітер різко прохолодний,
Стукотів краплинами у скло,
Що здалося: злий і невгамовний
Із вагона забере тепло.

В непривітну ніч оцю зі мною
Їхали в однім купе тоді
Жінка із дитиною малою,
Дівчина й солдати молоді.

Мати стала хлопчика гоїдати,
Та чомусь і на руках кричить.
Дівчина сказала: — Хочє спати.
А солдат: — Шинелечку візьміть.

На шинелі добре було спати,
Усміхався крізь блакитний сон.
Ми дивились тепло на солдата,
Наче він зігрів увесь вагон.

В ПОХОДІ ЗІГРИВА
Всіх зачарує зимою
Засніжених дерев краса,
Як срібний сніг із них парчою
Та ще мережками звиса.

Так чітко у строю солдати
Удень йшли містом зимовим.
А почали вони співати, —
Прохожі вслід дивились їм.

Ішла із ними пісня містом.
Близькі були усім слова.
О, як лунала урочисто
Вона весела, маршова!

Що їм мороз? Що їм пороша?
У пісні — про любов слова.
То пісня ця завжди хороша
Бійців в поході зігрива.

**«ЛЮБОВ МОЯ ДО УКРАЇНИ,
ЯК І ДО МАТЕРІ — СВЯТА!»**
В моїх віршах нема печалі.
Завжди в них сонячно сія
Так світло, як весняні далі,
Любов і доброта моя.

Любов моя до України,
Як і до матері — свята.
До доброї, як я людини, —
Моя відвертість, доброта.

Тому у серці завжди радість:
Чи йдуть дощі, чи пада сніг...
Я років невблаганну старість
В своїх віршах сам перемі!

ПОЕТУ
Лови життя коротку мить.
Будь чесним і правдивим в слові.
Не тліти треба, а горіть
Вогнем ненависті й любові!

ЛЮБОВ СВЯТОСЛАВА
Хоробрий воїн України,
Князь київський наш Святослав,
Ні перед ким він на коліна
В житті ні разу не ставав!

Та якось до Дніпра йшов зранку
По стежці в спалахах роси...
Побачив дівчину-киянку
Та й неповторної краси:

Вуста — мов зацвіла шипшина,
А очі — як смарагда трав...

Він перед нею на коліна, —
Перед її красою став.

ВНОЧІ
Вночі над морем в Коктебелі
Яксь загадка, таїна...
Темніють, то світліють скелі.
Під ними хвилі шум луна.

Замріяно і так ритмічно
Луна шум хвилі неспроста:
Напевно, Чорне море ніччю,
Як і поет, вірші склада.

ЛЕЛЕЧЕНЬКИ ЛЕТАТЬ
Сумні у небі голубому
За покликком душі й весни,
Лелеченьки летять додому
З країв далеких — з чужини.

На крила втомлені лелечі
Ляга доріг небесних пил,
Тоді сідають десь під вечір,
Щоб відпочити, набратись сил.

Та тільки чорна ніч минає,
Дорога знову нелегка.
А як летять над рідним краєм, —
Утома, сум у них зника.

НАД ЯТРАННЮ
Раптово в небі стало хмарно.
Із даліни котився грім.
Мов не летіли — пливли плавно
Лебідки й лебеди у нім.

Пливли між чорних хмар попарно
Вони над Ятранню кудись...
О, як лебідка й лебідь гарно
Крильми торкнулись, обнялись!

Ти, як лебідка над рікою,
Стояла в білому вбранні.
«Люблю», промовлене тобою,
І стало долею мені.

ПОБАЧИВ ДИВО
З'явився дощ — і стих раптово.
На пелюстках квіток, в траві
Засяяли так веселково
Краплини теплі дошові.

Так стало свіжо і мрійливо.
Була блакить така дзвінка!..
Здалося, парк чекав на диво
Так, як земля весни чека.

Не марно він чекав на диво.
Побачив я, як вдалині
Ти, мов лебідка, так красиво
Ішла у білому вбранні.

А очі горді твої скіфські,
Як уночі в степу вогні,
Були жагучі й мені близькі,
Як мами очі осяйні.

ТІЛЬКИ ТЕБЕ
На зорю світанкову так схожа
Неповторну у рідний край.
Із любові до тебе, хороша,
Ще ніжнішим і кращим стаю.

Ти й на диво така тонкостанна, —
Найстрункішій берізці зрідні.
Це для тебе одної, кохана,
Я складаю найкращі пісні.

Це в очах твоїх: я і світання
Голубе, голубе, голубе...
До останнього свого дихання
Я любитиму тільки тебе!

ЗОРЯ ЦВІТЕ
Туман пливе долиною
Від синього ставка
Та тихо за калиною,
Як білий сон зника.

Зоря цвіте шипшиною
В небесній синяві,
Удвох ідем стежиною
По росяній траві.

Хвилина за хвилиною
Пливуть думки мої...
Зорею і шипшиною
Цвітуть уста твої.

ЧУЮ ВЖЕ
Знову небо схоже на фіалку.
Сонце, сонце його осява.
Тане сніг, тане сніг і у парку
Де-не-де вже видніє трава.

А берізка одна у нім блиска.
Все від сонця сміється, сія...
Що здалося мені — не берізка,
То стоїш ти, кохана моя.

Притуливсь до берізки шокою,
Обійняв ще за біле плече...
Чую, чую, як вже під корою
Сік цілющий в берізці тече.

ТВОРЧИСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

* * *
У вас летаргія чи кома?
О, Музо! Чи рейд в засвіті?
Без вас сіробуднів оскома...
Мовчить Херувим самоти...

Лиш Хронос у Лету жбурляє
Піщинки секунд і хвилин.
Мабуть, і зв'язку там немає —
Ви й Слово — один на один.

Десь там, у Країні Всезнання
Про Смерть і таїну Життя,
Ви — перша паломниця рання
До Істини із каяттям.

Покайтеся — не покидайте,
Дорогу зворотню знайдіть,
Щоб разом стежину шукати
До Слова, що сонцем горить.

* * *
Це ще не осінь... Це лише прелюдія.
Музика-дощ лиш напинає струни.
Мінорно задзвенить

його мелодія —
Зійде на трон царівна-осінь юна.

Вже клени добирають їй корону —
Їх руки-крони повні злитків злата,
Манто розкішне павучки проворні
Гаптують сріблом «бабиного літа».

Іскристо-чисті діаманти — роси...
З них їй майструє місяць пекторалі.
І журавлів прощання стоголозе
Журбою лине у небесній далі.

А неба звід сія ультрамариново,
На душу благодаттю проливається,
Та покотило-сонце із хмаринками
В небесній висі

у піжмурки грається.

Серпанок срібний
вранішніх туманів
Весільним шлейфом
накрива долини.
Ключем небесним вирій
відкривають.

У безвість линуть зграї лебедині.
Вітри сідають норовисті коні —
Їх сольний вихід після коронації.
Рубіново іскряться стиглі грона,
Горить душа

в калиновій стигмації.
Оксана ЗАГРЕЙЧУК
м. Бучач, Тернопільська обл.

* * *
Відсутні у мене заморські «зелені»,
Що в когось в офшорах ростуть,
як трава.

Та віра присутня
у зродження Нені —
Постанє з колін Україна жива!

Я вірю, я вірю в найвище
знамення,
Постанє державність українська
з колін.
Й небесно осончені наші знамена
Достойно зустрінуть
відроджений дзвін.

Я вірю, що схилиться людність
в молитві,
Мозольно відробить
гріховність провин.
І гідність в негідності виграє битву,
Утвердить навічно
державницький чин.

Я вірю у силу міцніюшу народу,
Що здатний звільнитися
з полону наруг.

Я вірю, що здатний він
вперто і гордо
Нести по світах свою ширість і дух!
Петро КОВАЛЬ
Січеславщина

ЗІ «СВІТЛИЦЕЮ»

«СВІТЛИЦЮ» ЧИТАЙТЕ —
НОУТБУК ВИГРАВАЙТЕ!

Шановні «світличани»! Ми продовжуємо наш газетний мовно-літературно-історично-пісенно-комп'ютерний конкурс, ГОЛОВНИЙ ПРИЗ ЯКОГО — НОУТБУК! Добре відомий читачам з минулого турніру сімферопольцеві Василь Степанович Стефанюк (на фото вгорі) вже зробив свій внесок до призового фонду і закликає однодумців підтримати його, щоб можна було відзначити не лише переможця, але й призерів конкурсу. Спонсорів запрошуємо до конструктивного діалогу за тел. (067) 650-14-22, (050) 957-84-40, а читачам пропонуємо наступні конкурсні завдання. (Нагадуємо, що взяти участь у конкурсі і виграти ноутбук має шанс КОЖЕН передплатник нашої газети — ні вікових, ні будь-яких інших обмежень нема!)

ОТЖЕ, ПЕРШЕ ЗАВДАННЯ:
— Хто автор надрукованого нижче поетичного заклик передплатувати «Кримську світлицю»? — Коли він був опублікований? — На якій сторінці? — Яке за номером «чорне» попередження влади про проблеми «Світлиці» надруковане на її 1-й сторінці? — Хто на той момент був міністром культури України? За кожну правильну відповідь буде нараховано 1 очко (усього 5). (Підказка тим, хто «Світлицю» читає недавно: на наше газетне 20-річчя ми передали до бібліотеки ім. І. Франка у Сімферополі підшивки газет з 1999 року...)

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ! ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ «КРИМСЬКУ СВІТЛИЦЮ»!
Зі «Світлицею» вам веселіше в Криму буде жити! Від «Світлиці» у вас будуть світлі і радісні лиця, Рідне слово в душі оживе, розцвіте, забринить! Зі «Світлицею» ви — і щедріші, й духовно багаті! І відчуєте, як Україна стає на крило.

ДРУГЕ ЗАВДАННЯ:
Хто зображений на цьому плакаті? (5 балів за правильну відповідь!)

ТРЕТЄ ЗАВДАННЯ: Кілька років тому це фото вже прикрашало «Кримську світлицю», тому для читачів зі стажем це запитання не буде надто складним. Отже, як звать цю україночку і чим прославилася вона у нашій газеті? (5 балів за правильну відповідь!)

Хай «Світлиця» заходить у кожную світлицю і хату, В кожне селище, місто, В найдаліше сільце і село. Дорогі земляки! Передплатуйте «Кримську світлицю»! Це ж для вас рідне слово в газеті плекаємо ми. Хай же смутку не буде на ваших замріяних лицях, І у скрутні часи залишаймося завжди людьми. Українці мої! Пам'ятайте: є «Кримська світлиця»! Це газета для вас, це газета в Криму для усіх! В цій газеті любов до Вітчизни-України іскриться, В ній і пісня народна, й козацький розкотистий сміх! У «Світлиці» для дітей для ваших пульсує «Джерельце», Тут і «Будьмо!» юнацьке, й український гартований «Спорт». Рідна пісня і вірш вам зігріють і душу, і серце. Тут і гумору ківш, і програма «ТБ», і «Кросворд». Тож читайте, любіть свою добру і мудру «Світлицю», Зі «Світлицею» вам веселіше в Криму буде жити! Від «Світлиці» у вас будуть світлі і радісні лиця, Рідне слово в душі оживе, розцвіте, забринить!

УСІ — НА ПЕРЕДПЛАТНИЙ РЕФЕРЕНДУМ!

ШАНОВНІ ЗЕМЛЯКИ! УКРАЇНЦІ! «ПРОГОЛОСУЙТЕ» ЗА УКРАЇНСЬКУ ГАЗЕТУ, КНИГУ, ЖУРНАЛ, ЗА УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО, УКРАЇНСЬКУ ПРИСУТНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ДЕРЖАВИ!

ПЕРЕДПЛАТИТЬ «КРИМСЬКУ СВІТЛИЦЮ» НЕ ЛИШЕ ДЛЯ СЕБЕ — ЗРОБИТЬ ПОДАРУНОК СВОЇЙ ШКОЛІ, БІБЛІОТЕЦІ, РІДНИМ, ЗНАЙОМИМ: ЧИМ БІЛЬШЕ В УКРАЇНСЬКОГО ДРУКОВАНОГО СЛОВА БУДЕ ШАНУВАЛЬНИКІВ, ТИМ НАДІЙНИШИМ БУДЕ ЙОГО МАЙБУТНЄ!

З ЛЮБОВ'Ю ДО УКРАЇНИ

Любіть Україну,
Як сонце, любіть,
Як пісню, що лине зорею!
Всім серцем любіть
Україну свою,
І вічно ви будете з нею...

В. Сосюра

Почала свого листа ось цим прекрасним віршем поета, щоб наші українці любили так нашу неньку-Україну, як любили її Тарас Шевченко, Володимир Сосюра та інші патріоти. І чому за таку любов до неї страждали і страждають й сьогодні поети, письменники і справжні патріоти — ніяк не можемо зрозуміти.

Я живу в Севастополі 52 роки, і весь цей час чую негативні слова про нас, українців. Ми що, гірші й дурніші за інших? Ми — працююча, толерантна, терпляча нація, якої більше в світі немає!

Слава Богу, дочекалися незалежності, але ж її реально немає, бо до влади прийшли не патріоти України. Перший — Л. Кравчук, який віддав флот, а треба було одразу вигнати ЧФ і лишити тільки український!

За Л. Кучми впродовж 8-ми років була повністю розвалена наша Україна, занедбані колгоспи, радгоспи. Тепер пропадає родюча земля, заросла бур'яном, люди лишилися без роботи, спорожніли села, позакривали дитсадочки, школи, медпункти, клуби, бібліотеки. По-іхньому, в селі нічого не треба, бо то не люди, а бидло яєсь, а село колись і тепер годувало міста. Тепер купуємо за кордоном дороге і небезпечне для здоров'я, хоча могли б мати все своє, якісне. Люди змушені їхати на заробітки (тобто піднімати економіку чужих держав), а наша держава пропадає. Навіть дітей продають!

Л. Кучма лишив російський флот в Севастополі до 2017 року, а ниніш-

ній президент — аж до 2042 р. Не порадився ні з ким, окрім російського президента. Я дуже надіялася на В. Ющенка, думала, що буде наш президент. Вся моя сім'я голосувала за нього, а в день інавгурації я повісила на будинку наш український прапор (я його вішала тричі на рік: у День соборності, День Перемоги та День незалежності), а також оранжеві стрічки. Ми з сином брали участь у виборах, за це мені на паркані почепили стрічку з німецькою свастикою.

В. Ющенко децю зробив для України. Завдяки йому зазвучала українська мова в дитсадках, школах, деяких державних установах. Він встановив пам'ятники жертвам Голодомору, визначив статус воєнків УПА, зокрема С. Бандери і Р. Шухевича. Мої чотири внучки добре знають українську мову, співають українські пісні, читають вірші, а одна з них навчається в педагогічному коледжі на другому курсі на вчительку української мови та літератури. Дуже шкода, що президент Ющенко не знайшов спільної мови з Ю. Тимошенко.

Нас, українців, тут у Севастополі і взагалі в інших регіонах України та Росії називають «бандерівцями» та «хохлами», хоча такої нації немає. Є Україна і українці!

Я передплачую вашу газету 4-й рік, і вона мені дуже подобається. З неї довідалася багато такого, чого в свої 71 рік не знала. Насамкінець я хочу подякувати головному редактору В. Качулі та його дочці Юлі (я обох знаю особисто) і всім працівникам цієї прекрасної газети в Криму. Всім я бажаю щастя, творчих успіхів, натхнення, миру. Нехай вас Бог благословляє, а Ісус Христос здоров'я посилає. Добре, що є такі патріоти, як ваші працівники. Слава Україні!

Марія ГУКОВА
м. Севастополь

СПАСИБІ РЕДАКЦІЙНОМУ КОЛЕКТИВУ за чисту і світлу «Кримську світлицю»! На жаль, те світло не потрібне нашим очільникам. Воно їм навіть на шкоду. Їм, бач, милішими є діяння різних черновецьких, кернесів та інших шустерів. Важко вам воювати із всегіршними (стовно і грошей, і гріхів) губителями України. Це розуміють всі читачі. Розуміють і губителі. Розуміють і прагнуть погасити світло в усіх українських світлицях. Тож тримайтеся! Хай примножаться ваші сили в борні зі злом. Хай не пощербиться ні дух, ні віра!

З повагою, ваш читач
Борис ТКАЧЕНКО

м. Лебедин, Сумська область

ХОЧУ ПРИВІТАТИ ЄДИНУ ПРОСВІТНИЦЬКУ, культурницьку україномовну газету Криму. Прочитала вашу статтю про Геннадія Бурнашова. Велике спасибі автору статті!

Я знала Геннадія Васильовича особисто. Це був великий патріот України і Людина з великої літери! Наша література зазнала великої втрати, коли не стало Геннадія Васильовича. Його твори дуже шанують у нас на Прикарпатті.

Звертаюся до вас ще з одного приводу. Хочу, щоб у Криму, в усій державі звучало наше українське слово. Я пишу вірші, оповідання, гуморески. Друкуюсь в обласній періодиці. Не шедеври, звичайно, творю, але може знайдуть мої літературні доробки відгук у серцях читачів-«світличан»?

З повагою до вас,
Лідія ПІДВИСОЦЬКА

м. Івано-Франківськ

Оповідання Л. Підвисоцької «У СВІЧОК — ПЕКУЧИ СЛЬОЗИ» читайте на 14-й стор.

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС «КРИМСЬКОЇ СВІТЛИЦІ» — 90269.

Вартість передплати: 1 місяць — 9,27 грн.; 3 місяці — 27,21 грн.; 6 місяців — 52,77 грн.; на рік — 104,34 грн.
Адреса редакції: 95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, к. 14. Тел.: (0652) 51-13-24, (050) 957-84-40;
електронна пошта: kr_svit@meta.ua; Інтернет-сторінка: http://svitlytsia.crimea.ua

ЩОБ ОТРИМУВАТИ ГАЗЕТУ В ДРУГОМУ ПІВРІЧЧІ (з 1-го липня),
ВСТИГНІТЬ ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ ДО 10 ЧЕРВНЯ!

ф. П-1

Державний комітет зв'язку та інформатизації України

АБОНЕМЕНТ

На газету 90269

журнал (індекс видання)

«Кримська світлиця»

(найменування видання) Кількість комплектів

на 200 ___ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

Куди (поштовий індекс) (адреса)

Кому (прізвище, ініціали)

ДОСТАВНА КАРТКА-ДУРУЧЕННЯ

На газету 90269

журнал (індекс видання)

«Кримська світлиця»

(найменування видання)

Вартість передплати ___ грн. ___ коп. Кількість комплектів

Вартість переадресування ___ грн. ___ коп.

на 200 ___ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----

поштовий індекс місто село

код вулиці область

буд. корп. кв. район вулиця

прізвище, ініціали

«Я З КНИГОЮ ВІДКРИВАЮ ZOO-СВІТ»

Ми відповідаємо за тих, кого приручили.

Антуан де Сент-Екзюпері

15 травня у рамках Тижня науки, організованого гімназією № 9, співробітники бібліотеки-філії № 4 ім. М. М. Коцюбинського м. Сімферополя для двох класів молодшої школи (викладачі Світлана Прочитанська та Ольга Пронічева) провели День відкриттів «Я з книгою відкриваю ZOO-світ».

У програмі Дня: відеоподорож «Вірний друг в камені», зоо-вікторина «Всі ми жителі лісу, відгадайте, хто такі?», кросворд «Цікава наука», виставка-інсталяція «Мої сусіди по планеті», на якій були представлені книги про тварин, як домашніх, так і диких.

Переглянувши відео, учні дізналися про подвиги найвірніших собак, яким поставлено пам'ятники в різних кутках світу.

Юні знавці природи за правильні відповіді на запитання вікторини отримували солодкі призи — цукерки. На завершення школярі із захопленням розповіли бібліотекарям про своїх домашніх улюбленців.

Ірина РЕЙДЕР, завідувач бібліотеки-філії № 4 ім. М. М. Коцюбинського м. Сімферополь

«КРИМЧАНОЧКА»

Вітаю усіх читачів «Джерельця»! Мене звати Христина Ждан, я навчаюся у Стальнівській школі Джанкойського району. Цей твір я писала на конкурс імені Тараса Шевченка.

ЧОГО ЧЕКАЄ МОЛОДА ЛЮДИНА В УКРАЇНІ XXI СТОЛІТТЯ?

Жах не в тому, що щось зміниться, — жах у тому, що все може залишитися так само
(Ліна Костенко)

Я — людина технічного прогресу XXI століття. Народилась і живу в незалежній і самостійній державі. Маю в своїм серці велику любов до України, — не ту, що голосна, не ту, що напоказ, не ту, що б'є себе в груди, а ту, що стихлена, трепетна, упереміш зі сльозою, незрадлива і довічна.

Минають роки, століття. Змінюється архітектура, мода, література. Залишається тільки історія і людина, яка і пише літопис життя. А людина? Чи змінюється людина? Які мрії і сподівання сучасної молоді?

І знову читаю Шевченка, серцем розумію його. Яка буря в душі моїй! Як тяжко і туго! На його устах — правда. У мереживо своїх думок Кобзар тонкими нитками влітає і відчай, і розпач, навіть безсилля. Та все ж золотою ниткою проходить крізь те полотно надія, що кличе йти вперед. Вона не дає згасити священний вогонь боротьби, що споконвіку палав у серцях українців. Без боротьби вмирає надія, а без надії — путь крута.

А яка стихія панує в серцях у сучасних українців? Вулкан? Гейзер? Чи, може, торнадо, тайфун? Ні, в нас залишився лиш попіл минулого багаття, яке ще жевріє. Так, наша рідна Україна звільнилася від павутини чужих володарів та потрапила у руки ще гірших господарів — власних синів та дочок. Руїнують державу, усе, що нас оточує. Ми хочемо праведно жити, мати щасливе майбутнє, але мало що для цього робимо. Так, на перший погляд, ми маємо все: купу зовсім непотрібних нам модних речей, з якими незрозумілими назвами, безліч несправжніх друзів... Ми забули про душу. Вже звично п'ємо гнилу воду з сумішкою лестоців, лицемірства, брехні. Хтось може сказати, що цей технічний прогрес приніс багато корисного: віднайшли багато ліків від важких, колись невиліковних хвороб; освіта зробила крок уперед; життя стало набагато цікавішим. Пишаючись цими

досягненнями, завжди наче забувають згадати, що багато цих хвороб були штучно винайдені, а ціна на лікування коштує захмарних грошей, яких бідні люди не тримали в руках. Розповідаючи про розкішне життя, люди не можуть відповісти на просте запитання: «Яку книгу ви зараз читаете?». Я думаю, що нам, нинішньому поколінню, потрібен геній, якому ми довіримо нашу мрію.

Так чого ж можна чекати в майбутньому? Вірити, що станеться диво і люди дізнаються правду, викриється зло? Кого обманювати, адже усі грають у цій виставі свою роль. Тож мені зараз хочеться не стільки разючих змін, скільки того, щоб українці прокинулися від страшного оманного сну, щоб люди перестали мовчати. Щоб на вулицях не було знедолених, щоб увечері можна було подивитися шоденні новини і спати зі спокійним серцем, а не думати півночі про сотні нещасних, з якими трапилося лихо, і їм немає звідки чекати допомоги, і щоб нам не соромно було сказати: «Я живу в Україні, і я цим пишаюсь».

Щасливе майбутнє будуватиме молодь України. А ми ще є, і це найбільше диво. Хочу, щоб мене почули: «Змагаємось за нове життя!».

Христина ЖДАН, учениця 10 класу Стальнівської загальноосвітньої школи Джанкойського району, переможець Всеукраїнського конкурсу ім. Лесі Українки «Змагаємось за нове життя!» в номінації «Твір»

НАДСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ «Кримськoї світлиці» (поштово або електронно) ваші фотографії, творчі доробки та коротенькі розповіді про себе на КОНКУРС ДУХОВНОЇ КРАСИ «КРИМЧАНОЧКА»!

«МІЙ УЛЮБЛЕНИЙ ВЧИТЕЛЬ»

Доброго дня, «Джерельце» і «Світлице»! Хочу розповісти всім про нашу вчительку Ольгу Сергіївну, котра вчить нас чудової, співучої української мови, яку ми повинні більше вивчати і використовувати.

Я вчуся в українському класі вже сім років. Щороку ми проводимо тижні української мови та літератури. Ми все більше знайомимося з культурою українського народу, його звичаями, обрядами, фольклором, побутом, одягом, вишивкою. Останні два роки ми поглиблено вивчаємо українську філологію, українські діалекти, а також перечитуємо твори талановитих українських письменників, вивчаємо їхні неологізми. Кожен урок української мови та літератури для моїх однокласників і для мене, як свято. Ми з великою любов'ю ставимося до вчительки української мови та літератури Ольги Сергіївни Фадєєвої. Вона ставить театральні вистави, невеличкі сценки за творами українських письменників, а ми граємо, як справжні актори. Ми постійно беремо участь у олімпіадах з української мови та літератури, у шкільних

змаганнях, де посідаємо призові місця. Також вона готує нас до зовнішнього незалежного оцінювання з української мови та літератури. Кожен учень нашого класу ставиться до неї з повагою, бо вона готує нас до серйозного, відповідального життя. У березні ми з класом влаш-

тували презентацію української вишивки. У презентації глядачам були продемонстровані костюми усіх регіонів України, різновид української вишивки, історія українського орнаменту, сучасні українські костюми. Ми дізналися, хто перший почав використовувати українські

сорочки, історію українського орнаменту, і що першим на картині зобразили Івана Франка в сорочці з орнаментами на комірці.

Дар'я ЛАСКОВА, учениця 11-Б класу Красногвардійської школи № 1 На фото: моя подруга Аліна, наша вчителька Ольга Сергіївна Фадєєва і я (справа наліво); наш 11-б клас

ЗАПРОШУЄМО НАШИХ ЮНИХ ЧИТАЧІВ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У КОНКУРСІ «МІЙ УЛЮБЛЕНИЙ ВЧИТЕЛЬ»

Напишіть до «Джерельця»: за що ви шануєте своїх учителів-наставників, чи хотіли б бути схожими на них, чи впливає ваше ставлення до вчителя на оцінку з того предмета, який він викладає? Це можуть бути прозові або поетичні твори обсягом до двох друкованих аркушів. Ілюстрації (фото, малюнки) — тільки вітаються! Надсилайте ваші твори звичайною чи електронною поштою на адресу редакції, кращі з них будуть опубліковані, а переможців чекають призи!

НІЧКА-ЧАРІВНИЧКА, або СЮРПРИЗ ДЛЯ ДІТЕЙ

Йдеться про нову книжку віршів для дітей відомої поетеси Людмили Гнатюк. Її книжка «Нічка-Чарівничка», щойно видана за державною програмою «Книга України» у Національному газетно-журнальному видавництві в чудовому оформленні художниці Іоанни Дубровіної-Заболотської, справді зовні виглядає, як барвиста великодня писанка. То який же сюрприз несе нашим дітям книжкова новинка?

Людмила Гнатюк — не новачок у даному літературному жанрі, а зрілий майстер. Дитячу психологію вона добре знає, бо колись за власною програмою, для набуття досвіду, викладала рідну мову у групах дошкільного розвитку, а також протягом кількох років вела авторську дитячу сторінку «Розважалочка» у журналі «Жінка», мала багато публікацій у періодиці. Така діяльність посилювала потяг письменниці до написання творів для дошкільнят і молодших школярів, а безпосередня робота з дітьми давала цікаві теми для віршів, одне слово, була своєрідною творчою лабораторією. В поетеси вийшли книжки віршів для дітей, зокрема: «Наша лічилочка», «Іжак», «Розфарбуй казково світ», «Загадки пана Портфеля», «Абетка». Чимало її поезій покладено на музику, звучать на радіо і телебаченні, не рідко виконуються дітьми у театралізованих виставах, на концертах і дитячих музичних фестивалів.

І ось із-під пера Людмили Гна-

тук, майстерної поетеси, відомої своїми творами лірики для дорослих, нині також відомої своєю вагомою журналістською діяльністю, вийшла нова книжка для дітей, ошатна, яскрава і досить обсягова.

Чим же цікава її «Нічка-Чарівничка»? Найперше, тим, що поетичні твори, забавлянки і колісанки будуть привабливими не тільки дошкільнятам і школярам, а і їхнім батькам, які залюбки читатимуть вірші своїм дітям, бо «все починається з родини». Це потверджує відому думку про те, що твори для дітей треба писати так же добре, як і для дорослих, тільки ще краще. А в чому проявляється оце «краще» у книжці Людмили Гнатюк? По-перше, у ній мало сухих дидактичних повчань, а переважають теми, близькі дитячому світосприйманню, які розвивають спостережливість і кмітливість дітей. Наведемо кілька рядків із віршів:

*«Подивись уважно, друже,
світ красивий дуже-дуже:
в крапельці, в стеблині кожній
вдихнути казку можна...»*

Або:
*«Світить місячний ріжок
Схожий він на пиріжок».*

Або ще:
*«Пурх! — словечко до словечка.
Отака бібліотека!»*

Прості начебто образи, але оптимістично близькі дитячій уяві, і це ще раз підтверджує істинну: геніальне, як правило, просте і не крикливе.

Вірші Людмили Гнатюк вчать малечу любити матінку-природу і «братів наших менших». («Тамагочик», «Жабка і кульбабка», «Годівничка»).

Книжка «Нічка-Чарівничка» може одночасно слугувати і своєрідним річним календарем для малят. У доступній формі авторка описує у віршах найприкметніші риси всіх місяців. Ось який штришок знаходить авторка при описуванні місяця січня: «Крижані химери тче, навпіл зимоньку січе», а такий — про серпень: «У його серпневій скрині — кавуни й солодкі дини».

Привертає увагу книжка і новими словотвореннями, себто неологізмами, яких прискіпливий мовознавець не знайде у словниках, але в устах авторки вони природні, і, гадаю, деякі з них цілком здатні прижитися в нашій мові. Звернімо увагу лише на назви деяких віршів, як-от: «Дзелень-літо», «Муркиця», «Снігопузики», «Дід Зіркун». Вже самі ці назви малюють певні образи речей і подій. Ми зустрінемо тут і зримі образи Сонка із Дрімасиком, Грайлика, Дивника, Сміхася, тітки Крижанихи, Царівни-Вечорівни та інших казкових чи цілком реальних персонажів.

Авторка спілкується із малими читачами-слухачами довірливим, лагідним тоном, часом вживаючи зменшувально-пестливі слова. Автор-чоловік навряд чи спромігся б розмовляти із дітьми таким тоном, та й саме його намагання так спілкуватися було б штучним — не

таким, яким воно майже інстинктивно виходить із вуст і серця жінки-матері, жінки-поетеси.

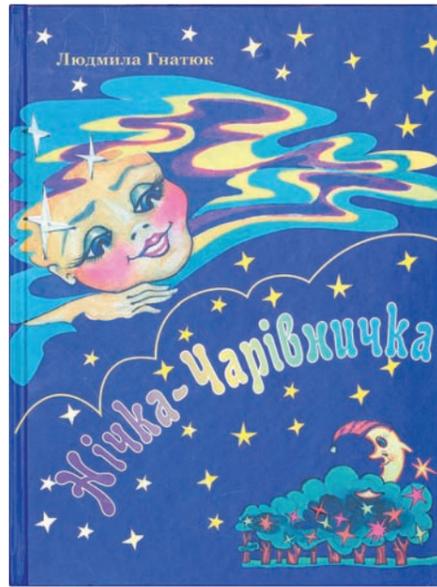
Отож підсумуємо вже сказане про нову книжку Людмили Гнатюк: вона цікава, пізнавальна, більше того — потрібна, а ще більше — вагома. Це справжній сюрприз для нашої малечі, сюрприз наш, український, справді виховний для наших «кирпатих-вухатих». І він, попри невеликий, як для такого видання, тираж (2000 пр.), не загубиться серед тих «кіндер-сюрпризів» здебільшого в іноземній обгортці, якими так густо рясніють полиці книжкових магазинів і різних розкладок. І він тим приємніший, що його подарувала дітям досвідчена відомо поетеса, яка розмовляє

із ними так, що вони залюбки можуть вважати її своєю ровесницею. Досягнула цього вона своєю неабияким хистом і світлою працею, яку, безсумнівно, дівтора оцінить радісними усмішками і роздумами над прочитаним, яке ненав'язливо вчить її любити рідний край і рідне слово:

*«Дивоєміє мого краю,
я вдивляюсь і вивчаю,
я милуюсь й впізнаю
Україноньку мою!»*

Добру справу зробило видавництво, так майстерно і любовно видавши «Нічку-Чарівничку» Людмили Гнатюк, гарну книжку, яка піде своєрідним дитячим подарунком до всіх бібліотек нашої країни.

Такий повноцінний труд письменниці має достойно поцінувати і

літературна громадськість. Принаймні книжка Людмили Гнатюк не повинна пройти поза увагою Комітету з присудження премії імені Лесі Українки в галузі літератури для дітей. І нехай мій не дуже велемовний відгук-рецензія тому прислужитися.

А сама поетеса у розквіті творчих сил працює над новими творами, над підготовкою до видання вже написаних нових книжок для малих читачів.

Об'єктивна і своєчасна оцінка творчості письменника потрібна як йому, так і самому суспільству, яке має зміцнювати критерії справжності у літературі.

Василь МАРСЮК,
поет, член Національної спілки письменників України

Я купила кілька свічок. Аж сьогодні, коли вже — по всьому, коли вже все скінчилося... Хотілось би написати: «Коли вже трохи минувся, притупився біль», але це була б неправда. Біль не минеться ніколи... Хоч комусь може видатись смішним мій розпач за чужою людиною. Чи чужою?.. Я знову і знову гортаю пожовклі сторінки своєї пам'яті і намагаюся відновити все, не пропустивши нічого з того далекого минулого, коли я вважала себе щасливою. Коли колись, давно-давно, у зовсім іншому житті, у мене ще була абсолютна непохитна впевненість, що життя — чудове, що в ньому не може статися нічого жахливого, неординарного, парадоксального...

Казали, що в нього давно боліло серце... Я цього не знала... Казали, що він жменями ковтав серцеві препарати, часто нароствір розчиняв вікно в кабінеті і жадібно хапав посинілими вустами холодне свіже повітря... Я того не бачила... А що я взагалі тоді знала, що бачила? Що розуміла? Життя моє тепер — поділене, розірване, а радше, розрізане гострим ножем на дві частини, наче історичні періоди: до нашої ери та нашої ери... Тим жорстоким безжалісним ножем, якого встромили моему сину прямицінько в серце. Мій син воскрес, подібно Ісусу Христу (нехай Бог мене простить за блюзнірство!), поділивши моє життя на два періоди, як і смерть Христа дала поділ історичним подіям на ери. Ісус Христос був обранцем Божим. Бог віддав єдиного сина на смерть за наші тяжкі гріхи... Для чого обрали того жахливого удару ножем у самісіньке серце? Після такого не живуть! Не живуть! Це — немислимо, неможливо! Надприродно! Не логічно! Але мій син живе... Все одно живе... І ще довго, сподіваюсь, житиме... В моїх вухах досі лунає пронизливий телефонний дзвінок, пальці відчують тверду гладеньку поверхню слухавки, а серце знову шалено колотиться в грудях від жорстоких слів: «Приїжджайте в лікарню... Ваш син — в дуже тяжкому стані... Приїжджайте негайно!»... І нестримний лет таксі, і вітер у вухах, що вривався тоді в процинені вікна автомобіля, і бліде знекровлене рідне лице на сірій казенній подушці... І запах... Ідкий лікарняний запах, що забивав, зупиняв дихання. Я широко відкривала рот, уподоблюючись рибині, викинутій на берег, і намагалася вхопити хоч один ковток цілющого, такого солодкого повітря, але не могла... Здавалось, повітря вже пере-

буває в якійсь іншій субстанції, здавалось, воно затверділо і перетворилось на камінь, а я його ніяк не можу прокоштнути... Мені щось говорили, пояснювали, що ніх застряв у лівому передсерді. Коли його різко висмикнути, то син помре відразу, миттєво... Потрібна термінова операція на серці, тільки вона дає шанс, хоч дуже мізерний, на спасіння, але, звісно, гарантії ніхто не даватиме. Мені підсовували якісь папери, які я слухняно підписувала, не читаючи, підписувала там, де мені тикали пальцем. Все одно я нічого не бачила, нічого не тямала, нічого не чула... Пам'ятаю нескінченно довге сидіння на хиткому стільці під дверима операційної. Нестерпно довге чекання... Здається, до мене хтось підходив, якісь невіразні тіні, щось пропонували, але я на все заперечливо хитала головою, ціл-

грудей. Я вже його тримала обома руками і не дихала, а тільки зрідка хлипала. Я знала, що там щось не так... Там — страшенно важко... Там — відчайдушна боротьба за виживання...

Раптово, злякавши мене, розчинилися двері, випустили в коридор кілька постатей в білому. Я підхопилася на рівні ноги, але ті ноги перетворилися на ватяні підпорки, що не змогли втримати моє обм'якле безвольне тіло, і воно важким мішком плюхнулося назад на стілець. Я хотіла щось сказати, запитати, хоч будь-що, але мене ніхто не слухав, не чув. Та і не міг почути, бо з моїх уст виривався тільки незрозумілий хрип. А до моїх вух докотилося одне-єдине слово: «Швидше». Заметушилися постаті в білому, навколо мене закрутився, завертвся білий вихор... Я вже нічого не тямала, тільки,

сином. Як тяжко, як страшенно тяжко перебувати в невідомості, не знати, не розуміти, що там діється!..

Мої ноги спружинили так, що я аж здивувалася. З широко розчинених дверей несподівано вивезли візок і швидко по-везли довгим коридором. А на ньому — щось довге, нерухоме, закрите з головою білим простиралом... Живих так не возять... Господи! Невже сталось страшне, непоправне? Ні, ні! Не може бути! Я не хочу! Синку! Синочку! Швидше, швидше за тим візком! Мені тоді здавалося, що я біжу по коридорі з шаленою швидкістю, просто лечу... А насправді, я ледве переставляла ноги... Ще мить і він зникне за рогом... Заховається в ліфт. І куди потім повезуть мого хлопчика? Я мушу його побачити, мушу! За будь-яку ціну!.. Швидше, швидше за ними. Почекайте! Почекайте! Віддайте сина! Хоч подивитись на нього дозволять!.. Ну, ще трохи і я їх дожену. Де ж те пресловуте друге дихання, що відкривається в бігунів для подолання останніх метрів дистанції? Де воно? Я — теж бігун! Бігун за невідомістю, яку прагну перетворити в ясність. Останнє зусилля, останній ривок і я — біла мети. Хапаю те кляте простиралло, ту жалюгідну білу шмату, яка сміє закрити від мене моє дитя. Хапаю і тягну до себе, зриваю несамовито з непорушного тіла. Моїм очам відкривається біле-білісіньке лице з заплющеними очима... Чуже лице... Чуже і вусате. Усвідомивши це, зафіксувавши ті чорні вуса, я провалююсь раптово в чорну глибину невідомості...

«Мітральний стеноз з тяжкою декомпенсацією» — такий діагноз ставили кардіохірургу, що врятував мого сина ціною власного життя, важко хворому лікарю, що сам лікувався в тій клініці, і просто з лікарняного ліжка подався оперувати хлопця. Людини з великої букви... Казали, що крім нього ніхто не врятував би... Казали, що в нього давно боліло серце... Казали, що він жменями ковтав серцеві препарати... Казали... Казали... Казали... Я аж сьогодні прийшла до церкви, і рясні сльози заплаканих свічок обпикають мені пальці. Свічки плачуть, мов люди, пекучими сльозами... Немов матері, що втрачають синів своїх. Свічки плачуть і плачуть в церквах гіркими пекучими сльозами...

Сьогодні мій син вже посміхається... Сьогодні він дуже серйозно мені сказав, що неодмінно буде хірургом...

Лідія ПІДВИСОЦЬКА
м. Івано-Франківськ

У СВІЧОК — ПЕКУЧІ СЛЬОЗИ

ОПОВІДАННЯ

ком не вникаючи в зміст сказаного тими тінями. Я вцепилася побілілими стерпними пальцями в рятівний стілець, і ніяка в світі сила не змогла б мене від нього відірвати. Все моє ество, все моє життя зосередилось в яскраво освітленому прямокутнику дверей операційної. Там, за скляними дверима, відчайдушно боровся зі смертю мій син, і там боролися за його життя хірурги, медсестри, анестезіологи. Я сиділа, не рухаючись, а губи мої бурмотіли молитви, всі, які тільки знала, яких колись, ще в далекому дитинстві, навчила бабуся. Чому так мало навчила? Мені здавалось, що слова молитов проникають крізь міцно зачинені двері операційної, обкутують сина з усіх сторін і перетворюються в твердий непроникий захисний панцир. Як я шкодувала, що замало їх знала! Чому ж та бабуся не навчила мене більше, не примусила вивчити напам'ять весь молитовник? І я неодмінно, неодмінно врятувала б свого сина. Молитися! Тільки молитися, і Бог не допустить найжахливішого. Не допустить... Бог — добрий, справедливий, милосердний... А мій хлопчик ще такий молодий і нікому в світі не заповдяв зла...

Крізь міцно зачинені скляні двері до мене назовні не проникало ні звуку, але я все одно знала, відчувала ту напруженість всередині, натягнену, мов дратва, немов стальна струна. Шалено колотилося серце, заледве не вистрибуючи з

мов одержима, шептала молитви, яких знала жалюгідно мало... Та все одно я їх читала з початку до кінця, а потім знову і знову починала, ковтаючи слова, пропускаючи цілі фрази, повторюючи одне і те ж, безкінечно, безперестанку. Повз мене пройшов, майже пробіг хтось в білому халаті, накинутому на лікарняну піжаму, і зник, розчинився в невідомості скляних дверей... Але що мені до того? Я взагалі здивувалася, як мій погляд ще зміг зафіксувати якусь піжаму... Я мовчки сиділа, бурмочучи собі під ніс, і розгойдувалася на стільці вперед, назад, вправо, вліво... Ритмічні рухи мене трохи заспокоювали. Мабуть зі сторони я виглядала як божевільна, не сповна розуму, одержима... Я не знаю, скільки часу минуло, я втратила відчуття часу, відчуття реальності... Пам'ятаю, як за дверима почався якийсь незрозумілий шум, похвалення, звук падіння. Складалося враження, що там важким мішком щось впало додолу. Здавлений крик подиву чи розпачу і знову тиша... Тепер вже страшна, лякаюча, тривожна... Господи! Що там за тими дверима? Що там коїться? Хто впав? Мій хлопчик? Але як він міг впасти з операційного стола? Це якийсь абсурд! Це цілковитий маразм — так думати... Хіба йому дадуть впасти? Там стільки лікарів! Чому, чому не дозволяють рідним бути присутніми на операції? Я ж все одно була там... Всім своїм еством, всім серцем — там, поряд з

ЗЛАТА ВИСПІВАЛА БРОНЗУ

У Швеції в суботу, 18 травня, завершився 58-й Міжнародний пісенний конкурс «Євробачення-2013». Перемогу в конкурсі здобула представниця Данії Еммеде Форест з піснею «Only Teardrops». Під час голосування вокалістка здобула 281 бал. Таким чином, «Євробачення-2014» пройде в Данії.

Представниця України Злата Огневич з піснею «Gravity» посіла третє місце з 214 балами. Співачку з України на 20 балів випередив суперник з Азербайджану Фарід Мамедов, який здобув 234 бали з піснею «Hold me».

На четвертому місці — Норвегія, яку представляла Маргарет Бергер із піснею «I Feed You My Love» (191 бал). П'яте місце посіла росіянка Діна Гаріпова з піснею «What if» (174 бали).

Найбільшу кількість балів — по 12 — Україна отримала від глядачів з Вірменії, Азербайджану, Білорусі, Хорватії та Молдови. По 10 балів дали Болгарія, Кіпр, Естонія, Ізраїль, Мальта, Литва, Сербія та Іспанія, по 8 балів — Бельгія, Грузія, Греція та Ірландія. Глядачі Угорщини та Латвії додали по 7 балів, а Нідерландів і Великобританії — по 5 балів. Від Румунії дісталася 4 бали, від Данії та Ісландії по 3 бали. Австрія, Норвегія та Росія оцінили виступ Злати Огневич одним балом...

Українські телеглядачі віддали 12 балів Білорусі, 10 — Азербайджану, 8 — Молдові, 7 — Грузії, по 6 — Вірменії та Німеччині, 5 — Данії, 4 — Росії, 2 — Мальті та 1 — Латвії.

Для України це був 11-й виступ на престижному конкурсі, а кримчанка Злата Огневич потрапила на «Євробачення» з третьої спроби. Вона виграла національний відбір в Україні і представила країну піснею, автори якої Михайло Некрасов і Карен Кавалерян вже писали успішні твори на «Євробачення» для Тіни Кароль, Ані Лорак, Діми Білана, Діани Гурьської та Дмитра Колдуна.

На сцену Злату виніс велетень (на фото угорі) — найвищий чоловік США українського походження Ігор Вовковинський (його зріст 2 метри 35 сантиметрів).

Злата Огневич не здивувала результатами пісенного конкурсу, про що сказала відразу після оголошення підсумків пісенного змагання, повідомляє «Обозреватель». «Усе було досить передбачувано для мене, я дуже рада серед такої кількості країн отримати третє місце. Це супер!» — зазначила Злата.

Вона також прокоментувала один бал, отриманий від Росії за свій виступ, так високо оцінений європейською глядацькою спільнотою: «Бог їм суддя! Вони зробили те, що вважали за потрібне». (Деякі українські політики вже заявили, що така «братня» оцінка — від злоти та безсилля...)

На наступне «Євробачення» Злата не збирається, найближчим часом вона планує відпочити і завершити роботу над своїм новим альбомом, над яким працює вже понад два роки.

ТИМ ЧАСОМ... Литовський портал DELFI оприлюднив матеріали, в яких викривається технологія скупки голосів прибалтів на користь конкурсантки від Російської Федерації.

За голосування за представника Росії Діну Гаріпову обіцяли 20 євро. За словами очевидців, російськомовні чоловіки пропонували збирати групи з 10 осіб, щоб у кожного з них було по 5 мобільних телефонів. Після створення групи потрібно було проголосувати за представника Росії на Євробаченні під контролем одного з організаторів. Кожному учаснику обіцяли по 20 євро, а тому, хто зібрав групу, — 50 євро. «Цікаво, з якою метою росіяни купують голоси? Чи гарантує це високе місце у фіналі? Може, хочуть показати іншим країнам Європи, що Росія ще не втратила впливу в колишніх країнах СРСР?» — заявив один з очевидців.

До слова, найвищу оцінку — 12 балів російській співачці поставили дві країни — Латвія та Естонія, оцінка Литви — 7 балів...

МЕЛОДІЯ, ЩО ОБ'ЄДНУЄ СВІТ

Вперше в Криму в рамках міжнародного проекту «Об'єднана Європа», що реалізується під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України, директора вокально-хореографічного ансамблю «Таврія» Ігоря Михайлевського, прозвучала ораторія грецького композитора Мікіса Теодоракіса на вірші чилійського поета Пабло Неруди «Канто жeneral» («Загальна пісня»). Спеціально для цього з Франції прибули більше шістдесят хористів, які, об'єднавшись з артистами камерного хору та оркестру ансамблю «Таврія», виступили на двох сценах: Центру культури і мистецтв у Севастополі та Театру ім. А. Чехова в Ялті. Сольні партії виконали артисти з Франції Маріон Лоран, Жан-Крістоф Грегуар, Рашель Гію і Діміріс Мastroджоглу. Неповторний колорит звучання створив особливий склад оркестру: бузукі, гітари, флейти, група ударних інструментів, контрабас і фортепіано. Всього ж для виконання цього всевітньо відомого музичного твору та одного з найбільш популярних у Латинській Америці було залучено одночасно понад сто артистів. Керував об'єднаним хором диригент із Парижа Жан Голжевіт.

— Будь-яке співробітництво колективів об'єднує людей, — сказав він на прес-конференції у Сімферополі. — І ораторія «Канто жeneral» найбільше для цього підходить. Її співають серцем.

Цей твір, за словами І. Михайлевського, — унікальний у світі і вражає поєднанням фольклору з академічною музикою. Коли він перебував на гастролях у Франції з Кримським камерним хором, Марі-Алін Демортен, президент хору «Дю канто», смертельно створеного для виконання ораторії «Канто жeneral», пообіцяла привезти її в Крим. І в кінці квітня виконавці — аматори сцени з різних міст Французької Бретані — подолали шлях із найзахіднішої провінції країни та європейського континенту на узбережжя Атлантичного океану автомобусом до Парижа, потім — літаком до Києва, а звідти — у Сімферополь.

— Дуже далеко, — сказали вони про свої перші відчуття, ступивши на кримську землю.

— Ми цей же шлях у Францію проїжджаємо автомобусом, — коментує І. Михайлевський і зауважує: — Однак на це йде кілька днів.

Французькі гості обирали більш швидкий вид транспорту — авіасполучення. Адаптацію до іншого часового поясу провели в екскурсійних поїздках у Лівадійський і Воронцовський палаці. А на першу об'єднану репетицію в Сімферополі прибули з Бахчисарайського історико-культурного заповідника в чудовому настрої і з придбаними сувенірами на згадку про перебування в Ханському палаці.

Перед входом у приміщення ансамблю «Таврія» їх за українською традицією зустріли хлібом і сіллю. І. Михайлевський першою привітав хористку, яка перед поїзкою травмувала ногу, однак не відмовилася від гастролей і прибула в Крим в інвалідному візку.

На відміну від своїх підопічних, що, поселившись у готелі «Масандра», вже встигли погуляти по Ялті та її набережній, високо оцінити місцеву кухню, диригент хору Жан Голжевіт, за його словами, побачив за цей же час лише кілька храмів. — Мої екскурсії ще попереду, однак

університету культури, мистецтв і туризму. Він сам колись у їхньому віці в 1966 році в Мексичі познайомився з Пабло Нерудою, який прийшов на літературну зустріч в університет, де він навчався. П. Гонсалес після лекції поета розмовляв з ним індивідуально, гуляючи містом. Через деякий час зустрівся з ним у Парижі і вони стали друзями.

Пабло Неруда (справжнє ім'я Рікардо Елієсер Нефталі Рейєс Басоальто) — чилійський поет і політичний діяч, дипломат і сенатор, лауреат Нобелівської премії в галузі літератури за 1971 рік, добре знав російську літературу, приїжджав у Петербург на відзначення 150-річчя О. Пушкіна. Він говорив:

— Я буду читати Пушкіна і через його поезію пізнавати Росію.

У великій епічній поемі «Канто жeneral», створеній у 1950 році, відображені гострі політичні моменти у відносинах різних країн світу.

— Коли я вперше почув, як віршовані слова мого друга співають у Франції мовою оригіналу — іспанською під музику Мікіса Теодоракіса, був вражений до глибини душі, — сказав Т. Гонсалес. — Через перо Неруди, що був голосом свого народу і рідної землі, я почув голос свободи і миру для всього світу.

З того часу він почав здійснювати супровід концертів хору своїми виставками, лекціями та іншими публічними виступами. Така поезія, на його думку, потрібна всім людям, і з цією місією прибув і в Крим. Два роки тому на наш півострів приїжджав як член журі фестивалю «Крим Мюзік Фест» і автор музики до поеми «Канто жeneral» Мікіс Теодоракіс — видатний грецький композитор, відомий як автор мелодії «Сіртаки», своєрідної музичної візитної картки своєї країни. В його творчій палітрі — симфонічні, камерні та духовні твори, опери, кантати, ораторії, музика для кінофільмів і балетів. Він написав більше тридцяти книг, у тому числі п'ять автобіографічних, з аналізом поствоєнної грецької історії, сучасного розвитку музики та культури в світі.

Ораторія «Канто жeneral», в якій поєднані драматичні ноти і веселі, життєрадісні мотиви, у виконанні кримського та французького хорів, солістів та оркестру прозвучала як урочиста меса, як гімн утвердженню добра і справедливості на землі.

Валентина НАСТІНА

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ на всеукраїнську загальнополітичну і літературно-художню газету «Кримська світлиця» та інші культурологічні видання ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» (газету «Культура і життя», журнали «Українська культура», «Український театр», «Театрально-концертний Київ», «Музика», «Пам'ятки України: історія та культура») можна в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на ці видання можна через сайт www.presa.ua на сторінці «Передплата On-Line». Передплатити та придбати окремі примірники видань в електронній версії можна за адресою — <http://presspoint.ua/>. Така послуга доступна в будь-якій країні світу. Довідки за тел.: (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com